Wartości transakcji z materialnymi podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji bilansu na koniec roku oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy przedstawiają się następująco:

DB Securities S.A.

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**350**	**220**
należności z tytułu prowizji	350	216
pozostałe	-	4
Zobowiązania, w tym	**45 346**	**11 942**
Środki na rachunkach bankowych	45 157	11 753
Zobowiązania z tytułu prowizji	189	189
Przychody, w tym	**2 831**	**1 891**
Przychody z tytułu prowizji	2 797	1 852
Pozostałe	34	39
Koszty, w tym	**(2 167)**	**(1 401)**
Koszty z tytułu prowizji	(2 167)	(1 401)

Deutsche Bank A.G.

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**62 679**	**543 281**
Rachunki bieżące	62 679	543 281
Zobowiązania, w tym	**223 874**	**22 993**
Lokaty otrzymane	200 880	-
Odsetki do zapłacenia	63	-
Pozostałe zobowiązania	22 931	22 993
Zobowiązania pozabilansowe	**748 391**	**3 568 783**
Swapy walutowe	744 249	3 568 783
SWAP na stopę procentową (IRS)	4 143	-
Przychody, w tym	**54**	**3**
Przychody z tytułu odsetek	-	3
Pozostałe	54	-
Koszty, w tym	**(16 310)**	**(18 530)**
Koszty z tytułu odsetek	(119)	-
Koszty z tytułu prowizji	(301)	(389)
Pozostałe, w tym:	(15 890)	(18 141)
Koszty z tyt. alokacji projektów informatycznych BEN	(9 522)	(7 647)
Koszty z tyt. użytkowania systemów HR	(810)	(4 616)
Inne	(5 558)	(5 878)

Deutsche Bank A.G. Oddział w Londynie

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**16 328**	**1 053**
Rachunki bieżące	14 844	886
Należności z tytułu prowizji	1 484	167
Zobowiązania, w tym	**145 013**	**272**
Lokaty otrzymane	142 963	-
Odsetki do zapłacenia	1 405	-
pozostałe zobowiązania	645	272
Przychody, w tym	**5 581**	**1 689**
Przychody z tytułu prowizji	5 581	1 689
Koszty, w tym	**(3 742)**	**(305)**
Koszty z tytułu odsetek	(2 967)	-
Pozostałe koszty	(775)	(305)
Zobowiązania pozabilansowe	**2 397 070**	**2 300 000**
SWAP na stopę procentową IRS	2 397 070	2 300 000

Deutsche Bank Trust New York

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**72 768**	**1 632**
Rachunki bieżące	72 768	1 632

Deutsche Bank Privat – und Geschäftskunden AG

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**4 881 032**	**4 106 898**
Lokaty otrzymane	4 875 564	4 102 136
Odsetki do zapłacenia	5 468	4 762
Pozostałe	-	-
Koszty, w tym	**(22 990)**	**(25 467)**
Koszty z tytułu odsetek	(22 469)	(25 155)
Koszty z tytułu prowizji	(445)	(470)
Pozostałe koszty	(76)	158
Przychody, w tym	**159**	**-**
Pozostałe	159	-

Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**4 127**	**357 327**
Lokaty udzielone	-	350 000
Odsetki do otrzymania	-	38
Rachunki bieżące	1 779	2 306
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 294	4 862
Pozostałe	54	121
Zobowiązania, w tym	**1 822 659**	**1 063 145**
Lokaty otrzymane	1 810 860	1 047 024
Odsetki do zapłacenia	1 412	4 376
Rachunki bieżące	7 567	11 736
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 813	2
Pozostałe	7	7
Zobowiązania pozabilansowe	**487 458**	**1 179 163**
Gwarancje udzielone	44 241	44 306
Akredytywy	4 746	7 502
Opcje walutowe	432 735	215 014
Swapy walutowe	-	904 660
Forwardy walutowe	5 287	7 176
Zobowiązania z tyt. udzielonych kart służbowych	449	505
Przychody, w tym	**52 917**	**83 845**
Przychody z tytułu odsetek	50 346	81 423
Przychody z tytułu prowizji	2 306	2 149
Pozostałe	265	273
Koszty, w tym	**(19 453)**	**(13 641)**
Koszty z tytułu odsetek	(18 827)	(12 776)
Koszty z tytułu prowizji	(545)	(409)
Pozostałe	(81)	(456)
Wynik handlowy	**(4 846)**	**6 642**

W ramach udzielonych zobowiązań gwarancyjnych znajdują się gwarancje udzielone Deutsche Bank Polska S.A. z tytułu regwarantowania gwarancji udzielonych podmiotom zewnętrznym przez Deutsche Bank Polska na zlecenie Banku.

Deutsche Bank (Malta) Ltd

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**2 328 883**	**2 295 723**
pożyczka podporządkowana	228 096	224 851
pozostałe pożyczki	2 094 336	2 064 541
odsetki od pożyczek	6 451	6 331
Koszty, w tym	**(26 579)**	**(34 233)**
odsetki od pożyczek	(26 579)	(34 233)

Norisbank GmbH

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**5 138 520**	**5 065 039**
Lokaty otrzymane	5 132 782	5 059 761
Odsetki do zapłacenia	5 738	5 278
Koszty, w tym	**(39 459)**	**(57 135)**
Koszty z tytułu odsetek	(39 459)	(57 135)

DB AG New York

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**520**	**321**
Pozostałe	520	321
Koszty, w tym	**(476)**	**(364)**
Pozostałe	(476)	(364)

Primelux Insurance SA

w tys. PLN	2013	2012
Koszty, w tym	**(180)**	**(216)**
Pozostałe	(180)	(216)

Deukona Versicherungs Vermittlungs GmbH

w tys. PLN	2013	2012
Koszty, w tym	**(541)**	**(509)**
Pozostałe	(541)	(509)

DB Consorzio S. Cons. a r. l.

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**1 580**	**2 038**
Pozostałe	1 580	2 038
Koszty, w tym	**(501)**	**(673)**
Pozostałe	501	(673)

Deutsche Bank, Sociedad Anónima Española

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**2 083**	**2 271**
Pozostałe	2 083	2 271
Koszty, w tym	**(1 881)**	**(2 881)**
Pozostałe	(1 881)	(2 881)

RREEF Investment GmbH Sp zoo

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**1**	**1**
Pozostałe	1	1
Zobowiązania, w tym	**2 130**	**1 457**
Środki na rachunkach bankowych	2 130	1 457
Przychody, w tym	**8**	**8**
Pozostałe	8	8

Deutsche Services Polska

w tys. PLN	2013	2012
Należności, w tym	**-**	**4**
Pozostałe	-	4
Zobowiązania, w tym	**150**	**-**
Środki na rachunkach bankowych	150	-
Przychody, w tym	**47**	**20**
Pozostałe	47	20

Deutsche Bank Aktiengesellschaft, Filiale Brüssel

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**285**	**230**
Pozostałe	285	230
Koszty, w tym	**(307)**	**(484)**
Pozostałe	(307)	(484)

Deutsche Bank Società per Azioni

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**273**	**106**
Pozostałe	273	106
Koszty, w tym	**(169)**	**(107)**
Pozostałe	(169)	(107)

Deutsche Bank Securities Inc.

w tys. PLN	2013	2012
Zobowiązania, w tym	**102**	**-**
Pozostałe	102	-
Koszty, w tym	**(103)**	**-**
Pozostałe	(103)	-

39. Zdarzenia po dacie bilansowej

Oprócz połączenia Banku z Deutsche Bank Polska S.A., opisanego w nocie 1 sprawozdania finansowego, po dacie bilansu nie wystąpiły inne istotne zdarzenia, wymagające ujęcia bądź ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

40. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi takimi jak udzielone pożyczki, kredyty jak i ze zobowiązaniami pozabilansowymi, do których zaliczyć należy takie instrumenty jak gwarancje bankowe, czy też niewykorzystane linie kredytowe.

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ochrona kapitału Banku poprzez utrzymanie jakości portfela kredytowego zgodnej z apetytem na ryzyko, przy zapewnieniu odpowiedniej dochodowości i optymalnej alokacji kapitału.

Bank definiuje ryzyko kredytowe, jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, które związane jest z brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec Banku.

Bank minimalizuje ryzyko straty poprzez analizę sytuacji finansowej kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwa braku spłaty zarówno przed udzieleniem kredytu jak i w trakcie okresu kredytowania, przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń oraz monitoring terminowości spłat zarówno rat kapitałowych jak i odsetkowych.

Organizacja procesu kredytowego

W ramach procesu kredytowego zostały wyodrębnione i oddzielone od pozostałych funkcje sprzedażowe (związane z pozyskiwaniem klientów), funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje administracyjne związane z przygotowaniem i monitorowaniem umów kredytu i zabezpieczeń. Departamenty zaangażowane w proces zarządzania ryzykiem kredytowym są jednostkami niezależnymi od funkcji sprzedażowych i podlegają Członkowi Zarządu Banku odpowiedzialnego za Ryzyko kredytowe. W strukturach Departamentów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem kredytowym istnieje podział na komórki odpowiedzialne za akceptację zaangażowań kredytowych dla klientów indywidualnych i klientów biznesowych w celu zapewnienia najwyższej jakości podejmowanych decyzji.

Odpowiadając na zapotrzebowanie regulatora jak też realizując strategię Banku, w ramach struktur ryzyka wyodrębnione zostało Biuro Wyceny Nieruchomości skupiające profesjonalnych rzeczoznawców majątkowych oraz osoby z odpowiednią wiedzą i doświadczeniem, weryfikujące przydatność zewnętrznych operatów szacunkowych dla celów zabezpieczania wierzytelności banku, krytycznie oceniające oszacowaną wartość nieruchomości jak również monitorujące na bieżąco rynek nieruchomości w Polsce. Biuro Wyceny Nieruchomości uczestniczy również w procesie cyklicznej aktualizacji wartości nieruchomości przyjętych na zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.

W strukturach ryzyka kredytowego funkcjonują dedykowane jednostki odpowiedzialne za implementację procesów, procedur i polityk kredytowych oraz za analizę i monitorowanie ryzyka związanego z portfelem kredytowym. Dodatkowo, wyodrębniona została niezależna funkcja kontrolna wypełniana przez Biuro Zapewnienia Jakości i Spójności Danych.

Tworzenie, rozwój oraz walidacja stosowanych modeli ratingowych dokonywane są przy współpracy z właściwymi jednostkami Grupy Deutsche Bank, za co odpowiada wyspecjalizowana jednostka - Biuro Metod Ilościowych - umiejscowiona w strukturach Departamentu Zarządzania Portfelem Kredytowym.

W ramach struktur ryzyka kredytowego funkcjonuje także Departament Restrukturyzacji, który w celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, przejmuje odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokłada wszelkich starań, aby pomóc klientom wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum. Departament Restrukturyzacji przejmuje odpowiedzialność za wszystkie ekspozycje w stosunku do klienta biznesowego, które wykazują przeterminowanie w spłacie powyżej 30 dni, lub dla których zidentyfikowano występowanie przesłanek utraty wartości. Tak wcześnie rozpoczynany proces restrukturyzacji zapewnia szybką reakcję na pogorszenie sytuacji finansowej kredytobiorcy i jakości ekspozycji, a tym samym minimalizację strat Banku. Departament Restrukturyzacji odpowiedzialny jest również za proces restrukturyzacyjno-windykacyjny klienta indywidualnego, przy czym koncentruje się na ekspozycjach znaczących kwotowo w ramach ustalonego podziału zadań.

W ramach jednostek zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku funkcjonuje również Departament Zarządzania Portfelem Kredytowym Banku, który jest odpowiedzialny za komplet informacji zarządczej o charakterze kredytowym, analizy portfelowe oraz współpracę z zewnętrznymi biurami kredytowymi.

Dodatkowo, w celu wsparcia procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych klienta indywidualnego w Banku funkcjonuje wyodrębniona, wyspecjalizowana jednostka odpowiedzialna za ten obszar, tj. Departament Windykacji Należności. Jednostka ta wyposażona jest w narzędzia, systemy i pracowników, którzy dbają o terminową obsługę zadłużenia przez klientów indywidualnych Banku. W przypadku kredytów hipotecznych, po zakończeniu czynności monitorujących i upominawczych (nie później niż w 70 dniu przeterminowania) następuje podział portfela pomiędzy Departament Restrukturyzacji i Departament Windykacji Należności na mocy ustalonych kryteriów w celu efektywnego zarządzania procesem odzysku należności poprzez stosowanie odpowiednich strategii windykacyjnych w zależności od kwoty ekspozycji oraz rodzaju klienta, przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych służb bankowych oraz profesjonalnych narzędzi informatycznych.

W przypadku należności wymagających restrukturyzacji Departament Restrukturyzacji oraz Departament Windykacji Należności prowadzą wspólnie szereg działań zmierzających do odzyskania pełnej kwoty zadłużenia.

Zasady podejmowania decyzji kredytowych oraz ocena ryzyka

Zasady podejmowania decyzji kredytowych, procedury oraz polityki z zakresu ryzyka kredytowego tworzą ramy prowadzonej przez Bank działalności kredytowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym w stosunku do indywidualnej ekspozycji jak i danego portfela. Zbiór tychże polityk i procedur podlega zatwierdzeniu przez Zarząd, a w niektórych przypadkach również przez Radę Nadzorczą Banku, aby zapewnić, iż pozostają one w zgodzie ze strategią Banku i odpowiadają na zachodzące zmiany systemu bankowego i sytuacji gospodarczej. Funkcjonujące w Banku regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. podejmowania decyzji kredytowych, analizy kredytowej i oceny ryzyka, monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy poprzez portfelowe i indywidualne, wewnętrzne przeglądy ekspozycji kredytowych, identyfikacji przesłanek utarty wartości, zarządzania zabezpieczeniami oraz procesu restrukturyzacji i windykacji. Dla zapewnienia ich aktualności i zgody z przepisami prawa podlegają one cyklicznej weryfikacji.

Decyzje kredytowe, co do zasady podejmowane są przy zachowaniu zasady „dwóch par oczu". Ze względu na posiadaną w Banku infrastrukturę informatyczną oraz dedykowane systemy scoringowe / ratingowe oraz silniki obliczeniowe proces kredytowy jest wspierany przez narzędzie informatyczne, tym samym pozwalając na przekazanie częściowo decyzyjności do jednostek sprzedaży czy operacji. Kompetencje kredytowe odnoszą się każdorazowo do kwoty łącznego zaangażowania Banku wobec klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie oraz do jakości ekspozycji kredytowej związanej z ryzykiem klienta lub transakcji (ekspozycje o podwyższonym ryzyku mogą być zatwierdzane wyłącznie przez pracowników posiadających stosowne kompetencje i są zastrzeżone do decyzji centralnych jednostek ryzyka kredytowego).

W Banku istnieje zasada mówiąca, iż samo zabezpieczenie nie może być podstawą udzielenia kredytu, stąd też przed podjęciem decyzji kredytowej zarówno w stosunku do nowego zaangażowania jak i prolongowania już istniejącego, kredytobiorca musi być oceniony pod kątem wiarygodności oraz zdolności do całkowitego oraz terminowego wypełniania swoich zobowiązań wobec Banku. Kwota, typ, okres kredytowania, harmonogram spłat i cel udzielonego kredytu muszą właściwie odpowiadać profilowi ryzyka klienta i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

W celu kwantyfikacji ryzyka kredytowego oraz usprawnienia procesu podejmowania decyzji Bank stosuje systemy scoringowe / ratingowe. W Banku funkcjonują:

- komponenty informatyczne wspierające wyznaczanie ocen ratingowych klientów indywidualnych i biznesowych,

- proces ratingowy pozwalający na wyznaczanie oceny ratingowej w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowej przy wykorzystaniu aktualnych informacji o kliencie pochodzących z różnych źródeł,

- proces re-ratingowy umożliwiający cykliczną aktualizację oceny ratingowej w oparciu o zgromadzone przez Bank informacje.

Metodologia wyznaczania ratingu jest uzależniona od segmentu klienta i wymaganych przez Bank danych służących ocenie ryzyka. We współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami Grupy Deutsche Bank opracowywane są modele ratingowe, które uwzględniają wszystkie istotne informacje o kliencie pochodzące ze źródeł wewnętrznych (np. hurtowni danych) i źródeł zewnętrznych (np. Biura Informacji Kredytowej S.A.).

Koncepcja oceny ratingowej zakłada zastosowanie modularnego podejścia do oceny klienta umożliwiającego przeprowadzanie precyzyjnego pomiaru ryzyka oraz osiągnięcie wysokiej elastyczności łączenia komponentów ratingowych. Zapewnienie prawidłowości, przejrzystości i powtarzalności wyznaczania oceny ratingowej jest osiągane przez:

- zarządzanie narzędziami wspomagającymi wyznaczanie oceny ratingowej i systemami workflow,

- przeglądy portfela: prowadzone przez Bank jak i niezależne przeglądy prowadzone przez wyspecjalizowane jednostki w ramach Grupy Deutsche Bank,

- walidacje: przeprowadzane lokalnie w ramach procesów weryfikacyjnych oraz przez wyspecjalizowane jednostki Grupy Deutsche Bank. Bank używa 26-cio stopniowej skali ratingowej do oceny ryzyka kredytowego klientów, gdzie klasa "iAAA" oznacza klientów o najniższym ryzyku wystąpienia zdarzenia default. Oceny ratingowe są cyklicznie aktualizowane w procesie re-ratingowym. Bank w okresach rocznych na bazie aktualnych danych portfelowych dokonuje re-kalibracji modelu ratingowego.

Optymalizacja ryzyka kredytowego

Zdolność kredytowa kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwo braku wywiązania się przez niego ze zobowiązań w określonym horyzoncie czasu jest głównym czynnikiem uwzględnianym w procesie decyzyjnym. Ponadto zawarcie transakcji kredytowej jest uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnego z parametrami i definicjami oferowanych przez Bank produktów kredytowych. Poza produktami z definicji niezabezpieczonymi, ocena ryzyka kredytowego klienta i wnioskowanej transakcji determinuje potrzebę ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Banku. Bank przyjmując adekwatne zabezpieczenia ocenia je obiektywnie i stosownie do kryteriów wewnętrznych.

Zabezpieczenie wierzytelności kredytowych Banku jest bardzo ważnym elementem minimalizowania nieprzewidywalnych ryzyk mogących wystąpić w przyszłości w procesie kredytowania klientów Banku. Jego zasadniczym celem jest ograniczenie ryzyka straty Banku w przypadku niewypłacalności kredytobiorcy.

Na etapie analizy kredytowej Bank zawsze zakłada, iż sprzedaż zabezpieczenia jest zasadniczo równoznaczna z likwidacją przedmiotu zabezpieczenia, dlatego jest ono wyceniane a priori wyłącznie z punktu widzenia tzw. wartości likwidacyjnej.

Z zasady zabezpieczenie musi zostać skutecznie ustanowione na rzecz Banku przed dokonaniem pierwszej wypłaty środków z tytułu kredytu. Skuteczność ta musi być zachowana przez cały okres trwania kredytu.

W procesie zatwierdzania ekspozycji kredytowych Bank określił katalog akceptowalnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, przy czym jedynie cześć z nich może stanowić techniki redukcji ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenie kredytowe może przybrać postać różnych instrumentów prawnych. Mogą je stanowić zarówno składniki majątku, jak i osobista odpowiedzialność zabezpieczającego za spłatę długu, które mają na celu zmniejszenie ryzyka strat z tytułu udzielonych kredytów w sytuacji, gdy dojdzie do windykacji danego zaangażowania.

Do zabezpieczeń akceptowanych przez Bank należą:

- Zabezpieczenia osobiste, charakteryzujące się odpowiedzialnością osobistą podmiotu udzielającego zabezpieczenia:

  - poręczenie według prawa cywilnego,

  - weksel,

  - poręczenie wekslowe,

  - przelew wierzytelności,

  - przystąpienie do długu,

- przejęcie długu,

- gwarancja bankowa,

- ubezpieczenie kredytu,

- pełnomocnictwo do rachunku,

- oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

- Zabezpieczenia rzeczowe, ograniczające odpowiedzialność podmiotu do poszczególnych składników jego majątku:

- przewłaszczenie na zabezpieczenie,

- zastaw kodeksowy na prawach,

- zastaw rejestrowy,

- zastaw finansowy,

- blokada papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych oraz blokada jednostek uczestnictwa w rejestrze uczestnika funduszu

- blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,

- depozyt pieniężny,

- hipoteka.

Dokonując wyboru określonej formy zabezpieczenia wierzytelności Bank uwzględnia m.in. następujące czynniki jak okres spłaty kredytu, status prawny Kredytobiorcy, sytuacja finansowa Kredytobiorcy oraz realna możliwość zbycia.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank preferuje wpis na pierwszym miejscu.
Podstawowymi kryteriami oceny jakości prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku są jego wartość rynkowa, stopień płynności oraz szybkość, skuteczność i kosztowność ewentualnych działań windykacyjnych. Zabezpieczenie określone w decyzji kredytowej dla danej ekspozycji, musi być możliwe do rejestracji i monitoringu, zgodnie z przyjętymi w Banku odrębnymi procedurami.

Grupa Deutsche Bank dla szacowania wartości zabezpieczenia posługuje się jego wartością likwidacyjną. Taka praktyka ma zapewnić uzyskanie realistycznej wielkości, jaką Bank będzie w stanie odzyskać w sytuacji, gdy Kredytobiorca nie będzie regulować zobowiązań.
Wartość likwidacyjna, jest równa średnim oczekiwanym przychodom z wymuszonej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia. Jest ona szacowana przy pomocy minimalnych standardowych obniżek wartości rynkowej, adekwatnych dla danego typu zabezpieczenia i wyznaczana w decyzji kredytowej w oparciu między innymi o:

- wartość rynkową lub wartość nominalną,
- typ przedmiotu zabezpieczenia,
- zgodność waluty pomiędzy zaangażowaniem a zabezpieczeniem,
- uwarunkowania prawne,

- stopień płynności na rynku przedmiotu zabezpieczenia oraz zmienność cen,
- korelację pomiędzy wartością zabezpieczenia a standingiem Kredytobiorcy np. w sytuacji ustanawiania zastawu na akcjach Kredytobiorcy,
- okres konieczny do likwidacji oraz jej przewidywalne koszty,
- jakość proponowanego zabezpieczenia rzeczowego i mogące mu towarzyszyć ryzyka prawne czy środowiskowe.

Poziomy standardowych obniżek wartości podlegają rocznym przeglądom, z zastrzeżeniem zabezpieczeń finansowych, dla których weryfikacja odbywa się w okresach co pół roku.

Bank na bieżąco prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń (wartość, relacja w stosunku do poziomu zadłużenia itp.). W zależności od rodzaju finansowania i formy przyjętego zabezpieczenia monitoring prowadzony jest nawet w okresach dziennych. Powzięcie informacji o nieadekwatności poziomu zabezpieczeń w stosunku do poziomu zaangażowania kredytowego skutkuje koniecznością zwiększenia zabezpieczenia kredytu przez klienta lub koniecznością spłaty części zaangażowania.

W zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank korzysta z zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez poniższe uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) w celu ustalenia wagi ryzyka ekspozycji oraz zabezpieczeń zgodnie z zasadami przyjętymi dla metody standardowej.

1. Fitch Ratings;
2. Moody's Investors Service;
3. Standard and Poor's Ratings Services.

Przenoszenie oceny emitenta na pozycje spoza portfela handlowego odbywa się na podstawie ratingu kraju emitenta. W tym celu porównywane są oceny ratingowe kraju z trzech agencji ratingowych i do oceny wybierany jest najniższy z trzech ratingów.

W procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank wykorzystuje długoterminowe ratingi dłużnika (w tym ratingi krajów) stanowiące bieżącą ocenę ogólnej zdolności finansowej (wiarygodności kredytowej) dłużnika do spłaty zobowiązań finansowych. Ratingi dłużnika są stosowane wobec ekspozycji wobec instytucji. Ratingi krajów są stosowane do ekspozycji w klasie wobec rządów i banków centralnych oraz w innych przypadkach przewidzianych przez uchwałę KNF.

W zakresie stosowania technik redukcji ryzyka na potrzeby kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, Bank zgodnie z Załącznikiem nr 17 do Uchwały nr 76/2010, uznaje:

1. Rzeczywistą ochronę kredytową oraz
2. Nierzeczywistą ochronę kredytową.

Dodatkowo, na potrzeby wyznaczania wartości zabezpieczeń oraz ich uwzględnienia w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Metodą Standardową, Bank stosuje kompleksową metodę uznawania zabezpieczeń finansowych.

W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej stosowanej w Banku, aktywa stanowiące technikę redukcji ryzyka są odpowiednio płynne (tzn. w przypadku ich sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od ceny rynkowej), zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej.

Stopień korelacji, rozumiany jako wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia, pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony a wiarygodnością kredytową dłużnika nie jest w ocenie Banku istotny.

Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako rzeczywistą ochronę kredytową, w zgodności z § 17 Załącznika nr 17 do Uchwały nr 76/2010, następujące zabezpieczenia finansowe:

1. Środki pieniężne zdeponowane w Banku
2. Środki pieniężne deponowane w banku będącym stroną trzecią (uwzględniane w procesie kalkulacji jak nierzeczywista ochrona kredytowa).
3. Dłużne papiery wartościowe
4. Akcje
5. Jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania

Bank nie stosuje innych zabezpieczeń finansowych określonych w § 17 Załącznika nr 17 do Uchwały nr 76/2010.

Wśród zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank wyróżnia:

1. Hipoteki na nieruchomości mieszkalnej;
2. Hipoteki na nieruchomości komercyjnej.

Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości klasyfikowane są w ramach Metody Standardowej do odrębnej klasy ekspozycji lub ekspozycji warunkowych zabezpieczonych na nieruchomościach (zgodnie z Załącznikiem nr 4 do Uchwały nr 76/2010). W związku z tym, zabezpieczenie w postaci hipoteki na nieruchomości nie jest sensu stricte techniką ograniczania ryzyka kredytowego.

W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego, warunkiem uznania strony podejmującej zobowiązanie jest jej wiarygodność, zaś umowy o ochronie kredytowej - jej skuteczność prawna w stosownych jurysdykcjach.

Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako nierzeczywistą ochronę kredytową, gwarancje wystawione przez podmioty określone w § 26 Załącznika nr 17 do Uchwały nr 76/2010.

Bank nie stosuje innych form nierzeczywistej ochrony kredytowej określonych w Załączniku nr 17 do Uchwały nr 76/2010.

Poniższa tabela przedstawia wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka w podziale na klasy ekspozycji zgodnie z metodą standardową na dzień 31 grudnia 2013 roku

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik redukcji ryzyka
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	7	7
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	70 518	70 518
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	4 101	4 002
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	2 254	2 254
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	1 224 270	1 132 008
Ekspozycje lub warunkowe ekspozycje detaliczne	6 309 971	6 225 400
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec zabezpieczone na nieruchomościach	20 589 381	20 561 718
Ekspozycje przeterminowane	291 451	291 442
Razem	**28 491 953**	**28 287 349**

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej jak i w ujęciu portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w zakresie indywidualnych ekspozycji kredytowych odbywa się w drodze akceptacji jedynie tych zaangażowań, dla których wskaźniki ryzyka - wyznaczane zgodnie z obowiązującymi procedurami - kształtują się w zdefiniowanych przez Bank przedziałach oraz poprzez monitoring poszczególnych zaangażowań i ich przeglądy wewnętrzne w trakcie okresu kredytowania. Celem monitorowania jest identyfikacja zagrożeń w celu podjęcia działań zapobiegawczych oraz eliminowanie następstw ryzyka kredytowego. Bank kładzie szczególny nacisk na skuteczne monitorowanie ryzyka kredytowego, dlatego też na bieżąco udoskonala procedury w tym zakresie dostosowując je do zmieniających się warunków. Dodatkowo w Banku wdrożone zostały kryteria wczesnego ostrzegania pomagające wcześnie zidentyfikować możliwość wystąpienia przesłanki utraty wartości.

Zarządzanie ryzykiem w zakresie ryzyka portfelowego odbywa się poprzez kształtowanie procedur związanych z działalnością kredytową, w tym określanie dopuszczalnych parametrów ryzyka dla poszczególnych klientów i produktów kredytowych, zasad badania wiarygodności klientów przed udzieleniem kredytu, przypisania ich do właściwej klasy ryzyka oraz ustalanie limitów koncentracji wierzytelności.

W Banku funkcjonuje również aktualizowana cyklicznie „Lista branż" określająca ryzyko kredytowe danej branży na podstawie danych zewnętrznych i wewnętrznych, służąca optymalnemu zarządzaniu branżowym ryzykiem kredytowym oraz kształtowaniu struktury branżowej portfela kredytowego.

Dodatkowo Bank poddaje swoje portfele kredytowe cyklicznym stress testom w celu zbadania ich wrażliwości na zmieniające się warunki makroekonomiczne.

Identyfikacja przesłanek utraty wartości ekspozycji indywidualnie istotnych odbywa się głównie w procesie kwartalnych monitoringów. Identyfikacja przesłanek utraty wartości ekspozycji ocenianych portfelowo opiera się głównie na bieżącym monitoringu terminowości obsługi zadłużenia przez klienta.

Sposób wyceny portfela kredytowego jest uzależniony zarówno od profilu ryzyka jak również od wielkości ekspozycji kredytowej. Portfel ekspozycji homogenicznych wyceniany jest za pomocą metod kolektywnych przy zastosowaniu modeli statystycznych. Wycena ta obejmuje portfele ekspozycji pogrupowanych w oparciu o podobne charakterystyki ryzyka. Indywidualnie istotne ekspozycje kredytowe (portfel niehomogeniczny) z przesłankami utraty wartości podlegają indywidualnej wycenie eksperckiej, dokonywanej, co najmniej w okresach kwartalnych.

W ujęciu portfelowym ryzyko kredytowe jest mierzone poprzez obserwację kształtowania się poziomu ekspozycji, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości w stosunku do wszystkich ekspozycji kredytowych, rozkładu klas ryzyka (ratingów) oraz między innymi cykliczny monitoring należności wykazujących zaległość w spłacie powyżej 90 dni.

Identyfikacja utraty wartości

Metodologia dla identyfikacji oraz szacowania utraty wartości zakłada podział ekspozycji kredytowych Banku na Portfel homogeniczny i Portfel niehomogeniczny. Każda ekspozycja kredytowa musi być przypisana do konkretnego portfela i w danym okresie sprawozdawczym może być zawarta wyłącznie w jednym. Możliwe jest jednak, iż dana ekspozycja zostanie przeniesiona do innego portfela w trakcie „życia produktu" ze względu na zmianę kwoty zaangażowania. Podział ekspozycji pomiędzy portfelami homogenicznym i niehomogenicznym określony jest poprzez próg istotności, który zdefiniowany został, na poziomie 1 mln EUR. Ponadto do ekspozycji niehomogenicznych zalicza się wszystkie kredyty lombardowe.

Portfel homogeniczny jest zdefiniowany, jako zbiór ekspozycji kredytowych do kwoty 1 mln EUR, dla których analiza pod kątem utraty wartości dokonywana jest grupowo ze względu na podobną strukturę i charakterystykę produktów zaliczonych do danego zbioru. Dodatkowo, duża liczba umów w portfelu homogenicznym nie pozwala na ich indywidualną ocenę pod kątem utraty wartości. W Banku zdefiniowano pięć portfeli homogenicznych, które zostały wydzielone biorąc pod uwagę takie przesłanki jak:

- definicja produktu
- proces udzielania i obsługi produktu
- istnienie/rodzaj zabezpieczenia
- typ klienta
- liczba umów pożyczek/kredytów w zbliżonych kwotach
- kwota ekspozycji kredytowych danego rodzaju.

Aktualnie Bank wyróżnia następujące portfele homogeniczne:

- Portfel Ekspozycji Detalicznych
- Portfel Kredytów Hipotecznych
- Portfel Kredytów Gospodarczych
- Portfel Kredytów CF
- Portfel Kart Kredytowych.

Dla uznania zbioru kredytów/pożyczek za homogeniczny (jednorodny) ważne jest, by charakterystyka ryzyka wskazująca na zdolność klienta do wywiązania się ze zobowiązań jak również straty generowane przez dany kredyt/pożyczkę były podobne. Analiza pod kątem utraty wartości dla portfeli homogenicznych opiera się na obserwacjach danych historycznych odnośnie zaangażowania/limitów, utworzonych na nie rezerw, poniesionych strat, kwot spisanych w ciężar rezerw bez umorzenia oraz jakości danego portfela identyfikowanej poprzez przemieszczenia ekspozycji kredytowych pomiędzy kolejnymi koszykami przeterminowania.

Historyczne doświadczenia odnośnie strat generowanych przez dany portfel podlegają dostosowaniu na podstawie obserwacji danych odnośnie portfela homogenicznego w celu odzwierciedlenia skutków aktualnych uwarunkowań, które nie miały wpływu na dane historyczne.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Zgodnie z przyjętą metodologią Bank kalkuluje odpis aktualizujący dla danego portfela homogenicznego, która odzwierciedlać będzie szacunkową kwotę straty w danym portfelu homogenicznym, jaka została poniesiona na datę sprawozdawczą. W oparciu o homogeniczność tych portfeli, stworzony został automatyczny proces pozwalający na utworzenie adekwatnych odpisów aktualizujących i dokonanie obowiązkowego spisania w ciężar rezerw bez umorzenia, gdy dana ekspozycja kredytowa osiągnie zdefiniowaną ilość dni zaległości w spłacie.

Jeżeli zaistnieje obiektywna przesłanka utraty wartości przez ekspozycję kredytową ewidencjonowaną wg zamortyzowanego kosztu, kwota straty jest szacowana, jako różnica pomiędzy zamortyzowanym kosztem ekspozycji a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dla portfeli homogenicznych Bank zdefiniował następujące przesłanki utraty wartości:

- znaczące trudności finansowe Kredytobiorcy;
- niedotrzymanie warunków umowy poprzez opóźnienia w spłacie lub jej zaprzestanie.

Ze względu na zastosowanie podejścia kolektywnego dla portfeli homogenicznych przesłanki utraty wartości są obserwowane na podstawie następujących zmiennych:

- umowa kredytu/pożyczki została wypowiedziana lub trwale zawieszone zostało naliczanie odsetek;
- ekspozycja kredytowa wykazuje zaległości w spłacie powyżej 89 dni

W podejściu grupowym podstawową ideą jest zastąpienie skomplikowanych charakterystyk indywidualnych umów poprzez wybranie wspólnych, średnich charakterystyk obrazujących zachowanie danego portfela. Takie założenie pozwala na ustalenie prawidłowej wyceny całego portfela. Dlatego też, dla kredytów homogenicznych zastosowano rozwiązanie polegające na szacowaniu średniego strumienia przyszłego przepływu pieniężnego dla danego portfela. Wykorzystywany w Banku, grupowy model szacowania parametrów utraty wartości bazuje na średnich przepływach ekspozycji między koszykami zaległości w kolejnych miesiącach oraz na wskaźniku strat końcowych (w nomenklaturze Banku „severity"). Na podstawie tych danych, dla każdego portfela oraz koszyka przeterminowania ustalany jest wskaźnik strat ostatecznych (w nomenklaturze Banku „LLA") Wskaźnik strat ostatecznych jest wyliczany dla każdego z portfeli homogenicznych, na podstawie danych historycznych w ujęciu „vintage", dla ekspozycji osiągających zdefiniowany próg zaległości.

Zgodnie z wymogami MSR, Bank tworzy odpisy na zaistniałe, lecz niezaraportowane straty (IBNR), gdyż dane historyczne wykazują, iż takie straty miały miejsce, ale z powodu braku identyfikacji przesłanek utraty wartości lub też braku możliwości przypisania poniesionych strat do poszczególnych ekspozycji, ekspozycje takie nie były traktowane, jako ekspozycje z utratą wartości, a tym samym nie były na nietworzone odpisy aktualizujące.

Dla zaistniałych, lecz niezaraportowanych strat tworzony jest w Banku dodatkowy odpis aktualizujący pokrywający część portfeli homogenicznych, dla których nie zidentyfikowano utraty wartości. Ocena poziomu utraty wartości w obszarze IBNR bazuje, zgodnie z podejściem grupowym, na średnich przepływach ekspozycji między koszykami zaległości oraz wysokości parametrów modelu utraty wartości dla ekspozycji wchodzących w status utraty wartości.

Kalibracja parametrów modeli grupowej oceny utraty wartości dla portfeli homogenicznych odbywa się raz na kwartał.

Analiza indywidualna utraty wartości ekspozycji kredytowych.

W Banku wyróżniane są trzy podtypy ekspozycji niehomogenicznych. Są to:

- Ekspozycje indywidualnie znaczące ze względu na kwotę zaangażowania
- Ekspozycje kredytowe, które ze względu na charakter finansowania zostały zaliczone do ekspozycji niehomogenicznych
- Pozabilansowe ekspozycje kredytowe, takie jak Gwarancje bankowe (bez względu na kwotę ekspozycji).

Jeżeli wystąpiła i została zaobserwowana przesłanka utraty wartości dla ekspozycji niehomogenicznej Bank dokonuje odpisu aktualizującego w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy aktualną kwotą ekspozycji mierzoną wg zamortyzowanego kosztu a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Kredyty niehomogeniczne są testowane pod kątem utraty wartości, jeżeli wystąpi obiektywna przesłanka utraty wartości. Ekspozycje kredytowe muszą być poddane analizie, między innymi, jeżeli:

- Kredytobiorca nie wypełnia swoich zobowiązań z umowy kredytu, tzn. jeżeli płatności wykazują min. 90 dni zaległości w spłacie
- Kredytobiorca, ze względu na trudności finansowe, otrzymał warunki kredytowania, których Bank nie byłby skłonny przyznać w normalnych okolicznościach, tzn. podpisana została ugoda

- Kredytobiorca kwestionuje ekspozycję kredytową na drodze sądowej
- jest prawdopodobne, iż Kredytobiorca ogłosi upadłość
- wszczęto postępowanie naprawcze
- umowa kredytu została wypowiedziana
- w wyniku okresowego przeglądu ekspozycji kredytowej zaobserwowano występowanie czynników podwyższonego ryzyka a ocena sytuacji finansowej Kredytobiorcy skutkuje zmianą ratingu do zdefiniowanej klasy
- w ramach przeglądu dokonano negatywnej oceny sytuacji finansowej kredytobiorcy, skutkującej koniecznością przekazania ekspozycji do Departamentu Restrukturyzacji
- ogłoszono likwidację przedsiębiorstwa
- podmiot (osoba) trzeci wszczął egzekucję do przedmiotu zabezpieczenia
- wykreślono dłużnika z ewidencji gospodarczej.

Dla niehomogenicznych ekspozycji kredytowych nie jest konieczne zaobserwowanie wielu przesłanek utraty wartości.

Dodatkowo, dla niehomogenicznych ekspozycji kredytowych, dla których nie doszło do utraty wartości, w księgach Banku ewidencjonowana jest rezerwa na zaistniałe, lecz niezaraportowane straty, zwana Rezerwą GVA (General Value Adjustment). GVA jest szacowana zarówno dla ekspozycji indywidualnie znaczących jak i niehomogenicznych ze względu na charakter finansowania (w tym również dla pozabilansowych ekspozycji kredytowych) i wyliczana jest w okresach kwartalnych. GVA kalkulowana jest na podstawie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań przez klienta (PD) oczekiwanej wartości ekspozycji w przypadku wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązań oraz straty w przypadku wystąpienia w/w zdarzenia (LGD).

Ekspozycje niehomogeniczne, dla których zaszły przesłanki utraty wartości nie zawsze są ekspozycjami, dla których doszło do utraty wartości. Jeżeli Bank otrzyma dodatkową rekompensatę np. odsetki od zadłużenia przeterminowanego lub kredyt zostanie przedłużony z bieżącym oprocentowaniem, wówczas te dodatkowe przychody mogą być uwzględnione w szacunku wartości teraźniejszej przyszłych przepływów pieniężnych.

Jeżeli w następnym okresie szacowania ekspozycji kredytowej strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się i można to w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem, które wystąpiło po oszacowaniu straty to Bank odwraca stratę (tj. rozwiązuje wcześniej utworzony odpis aktualizujący w adekwatnej wysokości). Do całkowitego odwrócenia strat może dojść wyłącznie w przypadku, gdy bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych jest równa wartości księgowej ekspozycji kredytowej.

Modele wyceny w tym założenia w oparciu o które Bank szacuje odpisy z tytułu utraty wartości podlegają okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wielkością strat.

Polityka spisywania należności w ciężar rezerw bez umorzenia

Metodologia spisywania należności w ciężar rezerw uzależniona jest od rodzaju portfela, do jakiego przyporządkowana jest dana ekspozycja kredytowa. Dla ekspozycji homogenicznych spisanie następuje po osiągnięciu określonej ilości dni zaległości w spłacie. Wyznaczony okres przeterminowania, kiedy konieczne jest dokonanie spisania, jest uzależniony od charakterystyki portfela homogenicznego i jednocześnie odpowiada średniemu okresowi czasu potrzebnego na proces restrukturyzacji i windykacji. Dla portfeli niezabezpieczonych okres ten wynosi 270 dni (dla kart kredytowych - 180 dni) natomiast dla portfeli zabezpieczonych 840 dni zaległości w spłacie. Ekspozycje niehomogeniczne podlegają spisaniu w sposób analogiczny jak portfele homogeniczne zabezpieczone, przy czym nie został wyznaczony okres przeterminowania, po osiągnięciu, którego konieczne jest spisanie ekspozycji w ciężar rezerw, ze względu na indywidualny charakter ekspozycji.

W stosunku do ekspozycji niehomogenicznych oraz homogenicznych portfeli zabezpieczonych decyzja o spisaniu należności w ciężar rezerw może zostać podjęta wyłącznie przez pracowników Departamentu Restrukturyzacji oraz Departamentu Windykacji Należności posiadających odpowiednie kompetencje kredytowe. Jedynie w stosunku do ekspozycji homogenicznych niezabezpieczonych, proces spisywania w ciężar rezerw odbywa się w sposób automatyczny, po osiągnięciu przez ekspozycję określonego przeterminowania. Jednakże, w każdym przypadku w Departamencie Restrukturyzacji lub Departamencie Windykacji Należności może zostać podjęta decyzja o wcześniejszym spisaniu lub wstrzymaniu spisania w ciężar rezerw – takie decyzje muszą zostać udokumentowane i odzwierciedlać sytuację finansową kredytobiorcy.

Wyniki działalności Banku z tytułu odpisów na utratę wartości wraz z ujęciem kosztów z tytuły rezerwy IBNR oraz windykacji prezentuje Nota nr 12 – Odpisy z tytułu utraty wartości.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wraz z wyszczególnieniem takich pozycji jak spisanie w ciężar rezerw, różnice kursowe oraz odwrócenie straty z tytułu utraty wartości prezentuje Nota nr 17 – Kredyty i pożyczki udzielone Klientom.

Maksymalna ekspozycja

Maksymalna ekspozycja w tys. PLN	31.12.2013	31.12.2012
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi przedstawiają się następująco:	**26 606 594**	**24 857 662**
Kredyty i pożyczki dla banków	1 342	2 031
Kredyty i pożyczki dla klientów:	26 605 252	24 452 615
Kredyty dla klientów indywidualnych:	22 907 550	20 733 032
Karty kredytowe	137 230	135 204
Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	2 596 634	2 519 536
Kredyty hipoteczne	20 173 686	18 078 292
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	3 652 393	3 641 890
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	45 309	77 693
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	34 263	84 443
Inwestycyjne aktywa finansowe	1 022 515	315 573
Papiery dłużne	1 020 420	314 105
Akcje i jednostki udziałowe	2 095	1 468
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi przedstawia się następująco:	536 110	507 505
Gwarancje finansowe	202 385	208 880
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	333 725	298 625

Na kwotę, która najlepiej odzwierciedla maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe wpływają ustanowione przez Bank zabezpieczenia. Wpływ finansowy wartości zabezpieczeń na kwotę odpisów aktualizujących wartość należności dla portfela z rozpoznaną utratą wartości, gdzie odpis aktualizacyjny był szacowany metodą indywidualnej oceny, wynosi 142 788 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2013 roku (na dzień 31 grudnia 2012 roku 147 124 tys. PLN).

Podział portfela kredytowego na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2013 roku (w tys. PLN)

	Osoby fizyczne	Udział	Podmioty gospodarcze	Udział	Ogółem	Udział
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	22 215 480	97,0%	3 396 196	91,8%	25 611 676	96,3%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	21 816 067	95,2%	3 343 944	90,4%	25 160 011	94,6%
przeterminowane i bez utraty wartości	399 413	1,7%	52 252	1,4%	451 665	1,7%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	692 070	3,0%	302 848	8,2%	994 918	3,7%
Razem	**22 907 550**	**100%**	**3 699 044**	**100%**	**26 606 594**	**100%**

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	25 611 676	19 293	0,1%
Portfel niehomogeniczny	1 980 161	10 204	0,5%
Portfel homogeniczny	23 631 515	9 089	0,0%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	994 918	639 443	64,3%
Portfel niehomogeniczny	265 699	104 009	39,1%
Portfel homogeniczny	729 219	535 434	73,4%
Ogółem	**26 606 594**	**658 736**	**2,5%**

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

w tys. PLN

Nieprzeterminowane	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
iAAA	-	-	-
iAA+	14 975	6	14 981
iAA	454 969	1	454 970
iAA-	1 229 465	(1)	1 229 464
iA+	1 910 286	(1)	1 910 285
iA	3 469 870	576	3 470 446
iA-	4 864 869	692	4 865 561
iBBB+	3 587 549	13 610	3 601 159
iBBB	2 083 771	58 015	2 141 786
iBBB-	1 152 576	197 151	1 349 727
iBB+	670 020	400 616	1 070 636
iBB	419 883	684 355	1 104 238
iBB-	249 927	561 676	811 603
iB+	134 486	400 346	534 832
iB	84 778	282 151	366 929
iB-	50 394	174 987	225 381
iCCC+	43 953	44 744	88 697
iCCC	34 978	20 713	55 691
iCCC-	35 329	45 631	80 960
iCC+	3 568	(0)	3 568
iCC	3 250	-	3 250
iCC-	969	-	969
iC+	578	7 871	8 449
iC	1 037	-	1 037
iC-	282	-	282
iD	27 388	13 872	41 260
None	1 286 917	436 933	1 723 850
Ogółem	**21 816 067**	**3 343 944**	**25 160 011**

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN (31 grudnia 2013 roku)

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	260 631	36 019	296 650
30-59	73 355	4 200	77 555
60-89	65 427	8 092	73 519
90-179		3 941	3 941
Ogółem	**399 413**	**52 252**	**451 665**

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	2 245 860	8,4%
Portfel homogeniczny	24 360 734	91,6%
Ogółem	**26 606 594**	**100,0%**

Podział portfela kredytowego na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2012 roku (w tys. PLN)

	Osoby fizyczne	Udział	Podmioty gospodarcze	Udział	Ogółem	Udział
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	19 951 313	96,2%	3 399 668	91,3%	23 350 981	95,5%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	19 519 570	94,1%	3 296 391	88,6%	22 815 961	93,3%
przeterminowane i bez utraty wartości	431 743	2,1%	103 277	2,8%	535 020	2,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	781 719	3,8%	321 946	8,7%	1 103 665	4,5%
Razem	**20 733 032**	**100%**	**3 721 614**	**100%**	**24 454 646**	**100%**

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	23 350 981	27 680	0,1%
Portfel niehomogeniczny	2 347 589	18 614	0,8%
Portfel homogeniczny	21 003 392	9 066	0,0%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	1 103 665	743 330	67,4%
Portfel niehomogeniczny	255 665	108 541	42,5%
Portfel homogeniczny	848 000	634 789	74,9%
Ogółem	**24 454 646**	**771 010**	**3,2%**

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

w tys. PLN

Nieprzeterminowane	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
iAAA	-	-	-
iAA+	45 724	1	45 725
iAA	609 529	5 590	615 119
iAA-	1 678 171	1	1 678 172
iA+	1 909 209	1 478	1 910 687
iA	3 308 560	71	3 308 631
iA-	4 210 661	1	4 210 662
iBBB+	2 795 832	28 353	2 824 185
iBBB	1 562 265	19 714	1 581 979
iBBB-	908 391	113 069	1 021 460
iBB+	594 415	387 388	981 803
iBB	302 179	539 913	842 092
iBB-	203 073	562 333	765 406
iB+	87 310	431 217	518 527
iB	76 365	317 546	393 911
iB-	37 754	162 280	200 034
iCCC+	38 733	56 928	95 661
iCCC	17 067	71 187	88 254
iCCC-	22 289	22 739	45 028
iCC+	1 972	-	1 972
iCC	2 034	-	2 034
iCC-	2 698	-	2 698
iC+	-	-	-
iC	18	-	18
iC-	5	-	5
iD	30 924	9 844	40 768
None	1 074 392	566 738	1 641 130
Ogółem	**19 519 570**	**3 296 391**	**22 815 961**

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2012 roku)

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	270 180	30 848	301 028
30-59	103 410	66 460	169 870
60-89	58 153	5 969	64 122
Ogółem	**431 743**	**103 277**	**535 019**

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	2 603 254	10,6%
Portfel homogeniczny	21 851 392	89,4%
Ogółem	**24 454 646**	**100,0%**

Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości

w tys. PLN	31.12.2013		31.12.2012	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie wystąpiły przesłanki utraty wartości	25 537 334	1 342	23 224 063	2 031
Wystąpiły przesłanki utraty wartości, w tym:	73 000	-	124 887	-
- oczekiwane przepływy uwzględniają wartość zabezpieczeń	54 245	-	5 406	-
- przeterminowane	22 909	-	40 404	-
Brutto	**25 610 334**	**1 342**	**23 348 950**	**2 031**
Odpisy na poniesione, niezaraportowane straty (IBNR)	(19 293)	-	(27 680)	-
Netto	**25 618 269**	**1 342**	**23 321 270**	**2 031**

Koncentracja ryzyka kredytowego

(a) w ujęciu geograficznym

Miasto	31.12.2013 Zaangażowanie tys. PLN	Udział	31.12.2012 Zaangażowanie tys. PLN	Udział
Warszawa	6 275 435	23,6%	5 222 726	21,4%
Kraków	1 574 911	5,9%	1 229 612	5,0%
Wrocław	1 587 010	6,0%	1 283 108	5,2%
Poznań	801 132	3,0%	602 995	2,5%
Gdańsk	744 522	2,8%	506 119	2,1%
Pozostałe	15 623 584	58,7%	15 610 086	63,8%
	26 606 594	**100,0%**	**24 454 646**	**100,0%**

(b) w ujęciu sektorowym

w tys. PLN	**31.12.2013**	**Udział**	**31.12.2012**	**Udział**
Osoby fizyczne:	22 907 550	86,1%	20 733 032	84,8%
Podmioty gospodarcze:	3 699 044	13,9%	3 721 614	15,2%
	26 606 594	**100,0%**	**24 454 646**	**100,0%**
Produkcja	1 176 572	4,4%	1 141 364	4,7%
Dystrybucja	933 126	3,5%	957 751	3,9%
Obsługa nieruchomości	544 403	2,0%	552 167	2,3%
Budownictwo	312 903	1,2%	347 905	1,4%
Transport	88 114	0,3%	66 445	0,3%
Pozostałe	643 926	2,5%	655 982	2,7%
Razem	**3 699 044**	**13,9%**	**3 721 614**	**15,2%**

Podział portfela kredytowego (bilans) według produktów

w tys. PLN	31.12.2013		31.12.2012	
Rodzaj kredytu	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Kredyty hipoteczne	20 371 576	76,6%	18 138 809	74,2%
Pożyczki konsumpcyjne	2 197 515	8,3%	2 102 103	8,6%
Kredyty inwestycyjne	2 059 857	7,7%	1 984 946	8,1%
Kredyty w rachunku bieżącym [1)]	983 843	3,7%	960 055	3,9%
Pożyczki lombardowe	155 229	0,6%	314 620	1,3%
Kredyty obrotowe	551 729	2,1%	658 631	2,7%
Faktoring [2)]	147 015	0,6%	155 626	0,6%
Pozostałe	2 249	0,0%	4 198	0,0%
Karty kredytowe	137 581	0,4%	135 658	0,6%
Razem	**26 606 594**	**100,0%**	**24 454 646**	**100,0%**

1) – limity w ROR, linie kredytowe w rachunku bieżącym, linie debetowe dla firm;

2) – linie factoringowe z regresem, wykup wierzytelności.

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Symbol PKD	Udzielony limit	Zaangażowanie	Współczynnik koncentracji
1.	703	45 018	45 021	**1,56%**
2.	281	30 000	(20)	**0,00%**
3.	112	29 998	29 989	**1,04%**
4.	703	26 560	26 486	**0,92%**
5.	osoba fizyczna	26 087	26 005	**0,90%**
6.	703	25 049	25 049	**0,87%**
7.	742	24 917	24 911	**0,86%**
8.	158	21 857	17 862	**0,62%**
9.	osoba fizyczna	21 500	21 518	**0,75%**
10.	osoba fizyczna	20 883	20 736	**0,72%**

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Symbol PKD	Udzielony limit	Zaangażowanie	Współczynnik koncentracji
1.	702	47 559	47 561	**1,67%**
2.	osoba fizyczna	50 400	20 404	**0,72%**
3.	287	32 323	32 100	**1,13%**
4.	113	30 000	30 168	**1,06%**
5.	osoba fizyczna	29 958	30 153	**1,06%**
6.	292	30 000	29 829	**1,05%**
7.	153	30 000	29 590	**1,04%**
8.	513	30 362	27 597	**0,97%**
9.	154	30 000	18 884	**0,66%**
10.	371	29 000	11 800	**0,41%**

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2013 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
do 1 roku	830 869	1 507 135	2 338 004
od 1 do 5 lat	1 010 034	673 427	1 683 461
od 5 do 10 lat	2 019 395	696 922	2 716 317
od 10 do 20 lat	7 142 797	821 442	7 964 239
powyżej 20 lat	11 904 455	118	11 904 573
Ogółem	**22 907 550**	**3 699 044**	**26 606 594**

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2013 roku)

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	22 907 550	119
Podmioty gospodarcze	3 699 044	547
Ogółem	**26 606 594**	**134**

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2013 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	132 399	76 298
Kraków	60 654	49 371
Wrocław	55 689	17 460
Poznań	26 913	14 257
Gdańsk	10 592	9 097
Pozostałe	708 671	472 960
Ogółem	**994 918**	**639 443**

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2012 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
do 1 roku	1 023 359	1 592 251	2 615 610
od 1 do 5 lat	1 052 168	653 200	1 705 368
od 5 do 10 lat	1 554 297	680 414	2 234 711
od 10 do 20 lat	4 995 567	793 957	5 789 524
powyżej 20 lat	12 107 641	1 792	12 109 433
Ogółem	**20 733 032**	**3 721 614**	**24 454 646**

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2012 roku)

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	20 733 032	103
Podmioty gospodarcze	3 721 614	412
Ogółem	**24 454 646**	**116**

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne (dane w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2012 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	158 784	69 468
Kraków	65 314	42 278
Wrocław	33 307	20 180
Poznań	18 067	14 659
Gdańsk	12 311	10 963
Pozostałe	815 882	585 782
Ogółem	**1 103 665**	**743 330**

Restrukturyzacja należności obciążonych ryzykiem kredytowym

Proces dochodzenia należności od klientów Banku realizowany jest etapowo w fazie monitoringu, a także przed wystąpieniem ponownych zaległości w spłacie, na etapie restrukturyzacji jak i windykacji. Proces ten obejmuje generalne standardy aktywnego postępowania Banku oraz czynności i terminy na ich wykonanie, których celem jest doprowadzenie do niezwłocznej spłaty wymagalnych zobowiązań klientów Banku.

W celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości, bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, jak i występują opóźnienia w spłacie należności wyspecjalizowane jednostki Banku przejmują odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokładają wszelkich starań by pomóc klientom Banku wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum.

System podejmowania decyzji jak i etap monitoringu oparty jest na wystandaryzowanych procesach zatwierdzonych w Banku (uzależnionych od kwoty ekspozycji i rodzaju klienta Banku), wspieranych przez specjalistyczny system informatyczny do zarządzania należnościami zagrożonymi.

Proces restrukturyzacji obejmuje doprowadzenie do ustalenia akceptowanych przez Bank warunków rozliczenia zadłużenia, w tym: ustalenia harmonogramu spłaty całości zadłużenia klienta, uzyskanie dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty wierzytelności Banku (w sprawach tego wymagających) oraz w przypadku zaangażowań całkowicie wymagalnych zawarcie stosowanych ugód. Restrukturyzacja każdorazowo wymaga wniosku klienta zawierającego propozycję spłaty, podstawowe dokumenty potwierdzające uzyskiwanie przychodu/dochodu umożliwiającego dokonywanie spłaty jak i wymaga podjęcia decyzji przez właściwy poziom decyzyjny w Banku.

W przypadku, jeżeli w trakcie działań restrukturyzacyjnych doszło do rozpoznania utraty wartości ekspozycji zawiązywany jest adekwatny odpis aktualizujący. Odwrócenie utraty wartości w takich przypadkach nie może nastąpić wcześniej niż 12 miesięcy od daty przeprowadzenia restrukturyzacji ekspozycji.

Proces windykacji obejmuje prowadzenie windykacji wewnętrznej jak i zewnętrznej poprzez zlecenie dochodzenia spłaty przez zewnętrzne, specjalizowane firmy windykacyjne – realizowane zarówno do wierzytelności całkowicie wymagalnych jak i częściowo wymagalnych przed wypowiedzeniem umów, celem doprowadzenia do odzyskania jak największej wartości wymagalnych należności, jak i przeprowadzenie wymaganego procesu egzekucyjnego.

Limity koncentracji przewidziane w Ustawie Prawo bankowe

Normy i limity wynikające z przepisów Prawa Bankowego - art. 71 Ustawy Prawo Bankowe oraz maksymalne dopuszczalne limity kwot wynikające z ww. przepisów.

1. Zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo bankowe suma wierzytelności banku, udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej (zaangażowanie), obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi 25% funduszy własnych Banku.

2. Zgodnie z art. 71 ust 1a Ustawy Prawo bankowe zaangażowanie banku wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjne, składającego się, z co najmniej z jednego banku krajowego, instytucji kredytowej lub banku zagranicznego nie może przekroczyć 25% funduszy własnych banku

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowały się na dzień:

tys. PLN	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Limit koncentracji zaangażowania względem podmiotów niepowiązanych organizacyjnie lub kapitałowo z Bankiem (25%):	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Limit koncentracji zaangażowania względem podmiotów powiązanych organizacyjnie lub kapitałowo z Bankiem (20%):	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Limit koncentracji zaangażowania (25% funduszy własnych) zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo bankowe	720 923	712 833
Limit koncentracji zaangażowania (25% funduszy własnych) zgodnie z art. 71 ust 1 a Ustawy Prawo bankowe	720 923	712 833

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających z Art. 71 ust. 1 Prawa Bankowego.

Art. 79a ust. 4 Ustawy Prawo Bankowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających
z Art. 79a ust. 4 Prawa Bankowego, stanowiących, iż suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku lub podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem organów banku lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku, nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych.

tys. PLN	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Fundusze własne Banku	2 883 692	2 625 138
10% Funduszy własnych Banku	288 369	262 514

Wewnętrzne limity koncentracji

Ponadto, w celu zarządzania portfelem kredytowym Bank stosuje następujące wewnętrzne limity koncentracji:

- Limity branżowe – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego w danej branży / grupie branż
- Limity geograficzne – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego klientów indywidualnych w danym województwie
- Limity walutowe – celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytów udzielonych w walucie obcej
- Limity produktowe – w celu ograniczenia ryzyka związanego z nadmierną koncentracją w portfelu kredytowym niektórych produktów (np. kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych)
- Limity dotyczące jakości portfela kredytowego (np. limit poziomu przeterminowanych ekspozycji kredytowych, limit migracji miedzy klasami (okresami) przeterminowania, limit dla wczesnych opóźnień w spłacie)
- Limity dotyczące niestandardowych transakcji – w celu zarządzania ryzykiem związanym z zawieraniem transakcji na niestandardowych warunkach
- Limity dotyczące portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku stwierdzono następujące przekroczenia limitów:

- Limit poziomu ekspozycji przeterminowanych o 90 lub więcej dni dla portfela pożyczek konsumpcyjnych, pożyczek na zakup samochodu, limitów w koncie osobistym.
- Wykorzystanie limitu na koniec grudnia 2013 roku wynosiło 6,01% (przy maksymalnym limicie wynoszącym 3,20%). Wystąpienie przekroczenia związane było z wystąpieniem przeterminowania na trzech dodatkowych pożyczkach (o wolumenach odpowiednio 8,5, 2,95 i 7 mln złotych).

- Jeden z tych rachunków spowodował również przekroczenie limitu migracji pomiędzy klasą przeterminowania [0-89] a [90-119] dni dla portfela pożyczek konsumpcyjnych, pożyczek na zakup samochodu, limitów w koncie osobistym. Wykorzystanie limitu na koniec grudnia 2013 roku wynosiło 2,24% (przy maksymalnym limicie wynoszącym 0,8%).
- Limit dotyczący odstępstw dla portfela db kredytów (wykorzystanie dla czwartego kwartału) wynosi 19,48% przy ustalonym limicie dla odstępstw dla tego portfela wynoszącym 15%.

W ramach przeglądu procesu zarządzania limitem na odstępstwa kredytowe dla portfela db kredytów, Bank w 4 kwartale 2013 roku zweryfikował proces zatwierdzania odstępstw kredytowych. Nowy kształt procesu pozwolił na wyodrębnienie:
- podstawowych odstępstw kredytowych (charakteryzujących się wyższym ryzykiem), dla których kwartalny poziom limitu odstępstw został obniżony (13%), oraz
- pozostałych odstępstw kredytowych (charakteryzujących się niższym ryzykiem), dla których pozostawiono dotychczasowy limit (15%).

Zgodnie z symulacją przeprowadzoną na dzień 30/11/2013 na potrzeby zmienionego procesu, odstępstwa na 4 kwartał 2013 roku miałyby następujący udział w kwocie wniosków zaakceptowanych:

- odstępstwa kredytowe podstawowe: 9,7%
- odstępstwa kredytowe pozostałe: 10,5%.

Tak zmieniony podział wszedł w życie 1 stycznia 2014 roku.

41. Zarządzanie aktywami i pasywami

Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania aktywami i pasywami koncentruje się głównie na dwóch rodzajach ryzyka:

- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe.

Rozwiązania organizacyjne w procesie zarządzania aktywami i pasywami

W procesie zarządzania aktywami i pasywami najważniejszą funkcję pełni Rada Nadzorcza oraz Zarząd Banku, natomiast bezpośredni nadzór sprawowany jest przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (ALCO). Rada Nadzorcza ustanawia strategię Banku, sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią oraz zatwierdza plany pozyskania i utrzymywania środków obcych uznanych za stabilne źródło finansowania. Zarząd Banku m.in. ustanawia i sprawuje nadzór nad całym systemem zarządzania ryzykiem, nadzoruje realizację polityki zarządzania aktywami i pasywami, zatwierdza systemy limitów wewnętrznych, stosowane metodologie do wyliczenia poszczególnych miar ryzyka oraz plany awaryjne utrzymania płynności. W celu usprawnienia procesu zarządzania aktywami i pasywami, powołany został Komitet ALCO, który pełni funkcję opiniodawczo – doradczą dla Zarządu. W pracach Komitetu uczestniczy dwóch Członków Zarządu.
Do głównych zadań Komitetu należy:

- bieżąca kontrola i monitorowanie poziomu ryzyka;
- akceptacja bieżących strategii zarządzania aktywami i pasywami;

- rekomendowanie Zarządowi metodologii stosowanej przy wyliczaniu poszczególnych miar ryzyka, wysokości limitów, długoterminowych strategii

Operacyjnym zarządzaniem aktywami i pasywami zajmuje się Departament Skarbu, dla którego głównymi i najważniejszymi zadaniami są: zarządzanie płynnością (od płynności bieżącej do długoterminowej) oraz, w ramach zarządzania ryzykiem rynkowym, kształtowanie odpowiedniej struktury bilansu poprzez przeprowadzanie transakcji zabezpieczających. Jednostką odpowiedzialną za identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka jest Departament Analiz Finansowych (jednostka całkowicie niezależna od jednostek biznesowych). W 2013 roku kontrolą ryzyka płynności i rynkowego zajmował się Zespół Risk Controlling w Departamencie Analiz Finansowych. Do jego zadań m.in. należało:

- opracowanie i wdrażanie metodologii zarządzania poszczególnymi ryzykami (m.in. metodologia wyznaczania wskaźników, metod służących do oceny poszczególnych ryzyk, sposób ujmowania poszczególnych instrumentów w luce stopy procentowej i luce płynności, przedkładanie propozycji wysokości limitów wewnętrznych);
- sporządzanie analiz ryzyk, wyliczanie miar poszczególnych ryzyk, kontrola wykorzystania limitów, badanie stabilności bazy depozytowej, wyznaczanie kapitału ekonomicznego.

Raporty ryzyka przygotowywane przez Departament Analiz Finansowych są źródłem danych odnośnie pozycji i narażenia na ryzyko dla Departamentu Skarbu.

Proces zarządzania ryzykiem płynności i rynkowym

Zarządzanie ryzykiem zarówno płynności jak i rynkowym w Banku przebiega wg następujących etapów:

1) Identyfikacja i pomiar ryzyka – Departament Analiz Finansowych odpowiedzialny jest za identyfikację, pomiar i raportowanie ryzyka;
2) Stosowanie odpowiednich narzędzi do ograniczenia ryzyka m.in.:

    (a) wyznaczenie strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko – Rada Nadzorcza ustanawia strategię zarządzania ryzykiem;
    (b) wyznaczenie limitów – Zarząd Banku zatwierdza system limitów wewnętrznych (po akceptacji Komitetu ALCO);
    (c) kształtowanie i korygowanie struktury aktywów i pasywów poprzez wykorzystywanie zabezpieczających (w sensie ekonomicznym) instrumentów finansowych – w ramach wytycznych, systemu limitów i dozwolonych instrumentów finansowych; Departament Skarbu dokonuje transakcji wpływając na kształt otwartych pozycji;

3) kontrola systemu ryzyka rynkowego – Zarząd Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli ryzyka w Banku i przedkłada te informacje Radzie Nadzorczej, bieżąca kontrola dokonywana jest przez Komitet ALCO.

Ze względu na specyfikę poszczególnych ryzyk, Bank stosuje szczegółowe metody identyfikacji, pomiaru i monitorowania właściwe dla danego ryzyka (szczegółowo opisane w rozdziale dotyczącym każdego ryzyka). Ogólne zasady monitorowania skuteczności zabezpieczeń są jednak takie same: przed zawarciem transakcji zabezpieczającej – Departament Skarbu sprawdza skuteczność zabezpieczenia, natomiast po jej zawarciu – Departament Analiz Finansowych analizując ekspozycję na ryzyko, bada wpływ zawartych transakcji na zmianę pozycji oraz wartości poszczególnych miar ryzyka. Wraz z rozwojem Banku, dostępnością nowych metod i źródeł danych dokonywana jest weryfikacja metod ograniczania ryzyka.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Płynnością nazywany jest stan, w którym Bank ma zdolność do satysfakcjonującego i terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań. Ryzyko płynności jest nierozerwalnie związane z działalnością każdego banku. Nie łączy się z konkretnym produktem, lecz wynika z ogólnej struktury bilansu, bardzo ważną, bowiem konsekwencją działalności Banku jest niedopasowanie terminów płatności wynikające np. z przyjmowania krótkoterminowych depozytów i udzielania stosunkowo długoterminowych kredytów. Bank jest w związku z tym narażony na ryzyko, iż żądania wypłaty przez depozytariuszy przewyższą zdolność Banku do przekształcenia aktywów na gotówkę. Zapewnienie płynności polega zatem na utrzymaniu zdolności do natychmiastowego pokrycia wszystkich płatności związanych z bieżącą obsługą wymagalnych depozytów, akcją kredytową, a także wcześniejszym likwidowaniem depozytów oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na kredyty, bądź z regulowaniem innych zobowiązań banku.

Celem zarządzania płynnością jest finansowanie niedoborów środków pieniężnych lub odpowiednie zagospodarowanie ich nadmiaru. Cel ten realizuje się poprzez stałą analizę zapotrzebowania na środki pieniężne oraz źródeł jego pokrycia.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności

Departament Skarbu zarządzając płynnością ma na uwadze zapewnienie wystarczającej i dostępnej kwoty pasywów pozyskanych po akceptowalnym koszcie, które mają pokryć potencjalne wypływy z tytułu zobowiązań Banku. Dlatego też, polityka zabezpieczenia płynności polega na utrzymywaniu i pozyskiwaniu zróżnicowanych i stabilnych źródeł finansowania, wśród których najważniejszym jest zdywersyfikowana baza depozytowa, na którą nie mają wpływu zjawiska sezonowe. Następnie stosowanymi w Banku źródłami finansowania są kapitały własne oraz depozyty zaciągnięte na rynku międzybankowym. Polityka Banku realizowana na rynku lokat międzybankowych uwzględnia zarówno lokowanie nadwyżki środków na rynku międzybankowym, jak i zaciąganie pożyczek, jako źródło regulowania płynności, bądź, jako źródło finansowania działalności kredytowej. Wsparcie Grupy Deutsche Bank jest bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo działania Banku.

Zgodnie z planami pozyskiwania źródeł finansowania opracowanymi i zaakceptowanymi w Banku, w celu zmniejszenia ryzyka płynności w okresie długoterminowym, Bank w 2013 roku kontynuował zaciąganie długoterminowych pożyczek u inwestora strategicznego (Deutsche Bank PGK AG) oraz innych podmiotów Grupy Deutsche Bank.

Stąd też, w 2013 roku Bank przyjął depozyty długoterminowe (powyżej 1 roku) na kwoty: 435 mln CHF, 178 mln EUR oraz 443 mln PLN, co pozwoliło nie tylko odnowić zapadające w tym okresie transakcje ale również zawrzeć nowe (w miejsce krótko- i średniookresowych transakcji FX Swap). Przyczyniło się to do dalszego ograniczania ryzyka płynności długoterminowej.

Raportowanie ryzyka płynności

Departament Analiz Finansowych odpowiedzialny za raportowanie ryzyka płynności, codziennie sporządza raport dzienny, w ramach, którego wg danych na poprzedni dzień roboczy przedstawiana jest luka płynności w poszczególnych walutach i dla wszystkich walut łącznie (opis metodologii luki płynności znajduje się poniżej), wyliczone miary ryzyka (nadzorcze jak i wewnętrzne), kontrola wykorzystania limitów. Na posiedzeniach Komitetu ALCO przedstawiane są dodatkowo analizy stabilności bazy depozytowej oraz testy warunków skrajnych w zakresie utrzymywania płynności Banku w sytuacjach kryzysowych (informacje przygotowywana przez Departament Analiz Finansowych) oraz bieżącą strategię zarządzania płynnością (ostatnia informacja przygotowywana przez Departament Skarbu).

Pomiar ryzyka płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się m.in. poprzez:

- dostarczanie właściwego obrazu płynności bieżącej i strukturalnej;
- analizy struktury terminowej pozycji Banku;
- wprowadzanie odpowiednich miar ryzyka;
- ustanowienie limitów na miary ryzyka ograniczających ryzyko płynności;
- analizy aktywów płynnych, źródeł finansowania;
- analizy awaryjnych testów warunków skrajnych – w celu uzyskania obrazu płynności w sytuacji zdarzenia kryzysowego.

Podstawowym narzędziem stosowanym przy zarządzaniu ryzykiem płynności jest analiza luki płynności (zestawienie aktywów i pasywów Banku według urealnionych/ kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności). Pozwala ona na monitorowanie pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Luka płynności wykonywana jest na podstawie danych obejmujących pozycje całego Banku (wraz z transakcjami pozabilansowymi).

Zamieszczone poniżej tabele przedstawiają zestawienia aktywów oraz pasywów według kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności wg stanu na koniec grudnia 2013 roku oraz 2012 roku.

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2013 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
Kasa, środki w Banku Centralnym	**371 568**	371 568	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	**154 177**	154 140	-	-	-	37	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	**26 381 082**	1 957 537	350 821	516 825	1 057 142	5 915 751	16 583 005
Inwestycyjne aktywa finansowe	**1 022 515**	751 939	-	-	-	47 894	222 682
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	**34 263**	4 387	18 825	8 323	2 026	98	605
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	**433 200**	-	-	350 000	-	-	83 200
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	**912 468**	829 524	-	-	-	82 944	-
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	**704 716**	484 063	115 291	60 190	40 128	3 274	1 770
Razem	**30 013 989**	**4 553 158**	**484 937**	**935 338**	**1 099 296**	**6 049 998**	**16 891 262**

* według wartości nominalnej

Pasywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2013 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
Zobowiązania wobec innych banków*	**14 448 487**	519 052	332 944	845 860	905 003	6 796 220	5 049 408
Zobowiązania wobec klientów*	**9 902 661**	7 028 150	1 041 414	1 179 999	611 556	37 588	3 954
Instrumenty finansowe wycenianie do wartości godziwej	**9 056**	2 752	2 437	1 682	1 482	98	605
Zobowiązania podporządkowane*	**228 096**	-	-	-	-	228 096	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	**2 343 155**	139 366	278 071	272 358	560 690	560 561	532 109
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	**202 384**	25 040	18 751	36 777	46 914	72 218	2 684
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	**679 806**	486 364	104 193	50 199	34 006	3 274	1 770
Razem	**27 813 645**	**8 200 724**	**1 777 810**	**2 386 875**	**2 159 651**	**7 698 055**	**5 590 530**

* według wartości nominalnej

Luka na dzień 31 grudnia 2013 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
luka (aktywa - pasywa)	**2 200 344**	(3 647 566)	(1 292 873)	(1 451 537)	(1 060 355)	(1 648 057)	11 300 732

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2012 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
Kasa, środki w Banku Centralnym	**2 215 389**	2 215 389	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	**898 130**	898 130	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	**24 306 089**	2 094 935	347 196	564 662	1 047 420	5 396 174	14 855 702
Inwestycyjne aktywa finansowe	**315 573**	86 262	-	-	-	-	229 312
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	**84 443**	28 868	17 060	34 425	4 090	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	**817 724**	817 724	-	-	-	-	-
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	**2 600 949**	1 662 797	438 382	446 695	53 075	-	-
Razem	**31 238 298**	**7 804 105**	**802 638**	**1 045 782**	**1 104 585**	**5 396 174**	**15 085 014**

* według wartości nominalnej

Pasywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2012 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
Zobowiązania wobec innych banków*	**12 417 221**	195 231	143 089	724 012	416 075	5 170 239	5 768 576
Zobowiązania wobec klientów*	**11 776 081**	6 931 790	1 384 683	1 999 895	1 313 565	140 253	5 895
Instrumenty finansowe wycenianie do wartości godziwej	**10 255**	6 895	1 436	1 759	165	-	-
Zobowiązania podporządkowane*	**224 851**	-	-	-	-	-	224 851
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	**2 081 471**	158 249	235 464	304 601	481 204	476 644	425 309
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	**208 880**	16 708	30 794	27 876	42 944	68 606	21 952
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	**2 519 296**	1 655 556	432 531	410 758	20 451	-	-
Razem	**29 238 055**	**8 964 429**	**2 227 998**	**3 468 899**	**2 274 404**	**5 855 742**	**6 446 583**

* według wartości nominalnej

Luka na dzień 31 grudnia 2012 roku

tys. PLN	**Razem**	**<1M**	**>1M-3M**	**>3M-6M**	**>6M-1R**	**>1R-5L**	**>5L**
luka (aktywa - pasywa)	**2 000 242**	(1 160 324)	(1 425 360)	(2 423 118)	(1 169 819)	(459 568)	8 638 431

W celu pokazania bardziej rzeczywistego obrazu płynności Bank stosuje w luce płynności urealnienia - tzn. próbuje modelować zachowania klientów.

W przypadku pozycji aktywów urealnienia dotyczą:

- kredytów odnawialnych, dla których nie można ustalić faktycznego czasu spłaty (ponadto klienci mogą wielokrotnie wykorzystywać przyznany limit) – na podstawie danych historycznych przy wykorzystaniu analizy Monte Carlo otrzymywana jest najbardziej prawdopodobna trajektoria przepływów za spłat oraz pociągnięć;
- przesunięcia sald kredytów uznanych za wątpliwe lub stracone (według klasyfikacji stosowanej do rozliczenia podatku od osób prawnych), do ostatniego przedziału czasowego;

- uwzględnienia wcześniejszych spłat kredytów hipotecznych, mających znaczący wpływ na rzeczywisty profil zapadalności, który jest krótszy niż wynikający z umowy;
- uwzględnienia kwot nadpłat z tytułu kredytów hipotecznych, kart kredytowych oraz kredytów gotówkowych poprzez ich odpowiednie odjęcie od profilu zapadalności;
- przesunięcia płynnych papierów wartościowych (obligacji i bonów skarbowych) do przedziału „od 7 dni do 1 miesiąca" w celu odzwierciedlenia możliwości sprzedaży tych papierów, (dlatego też w luce urealnionej papiery wykazywane są w aktualnej wartości rynkowej).

W przypadku strony pasywnej urealnienia dotyczą pozycji depozytów - uwzględniają fakt, iż rzeczywisty czas trzymania depozytów jest dłuższy od deklarowanego. Bank dokonuje urealnienia salda na podstawie zebranych danych historycznych dotyczących wycofywania środków, odnawialności, zrywalności, czy przyjmowania nowych depozytów. W przypadku rachunków bieżących i lokat overnight brany jest pod uwagę maksymalny wypływ, jaki miał miejsce w poszczególnych oknach czasowych. Urealnienia kont oszczędnościowych bazują na wynikach analizy odnawialności środków oryginalnie zdeponowanych na tych rachunkach.

W przypadku pozycji pozabilansowych, urealnienia dotyczą niepobranych środków przyznanych w ramach umów kredytowych (za wyjątkiem kwoty wolnej środków uwzględnianej już, przy urealnieniach kredytów odnawialnych). W oparciu o analizę historyczną prognozowane są potencjalne wzrosty salda w horyzoncie kolejnych 30 dni. Zamieszczone poniżej wykresy przedstawiają zestawienia aktywów oraz pasywów według urealnionych terminów zapadalności/wymagalności wg stanu na koniec grudnia 2013 roku oraz 2012 roku*

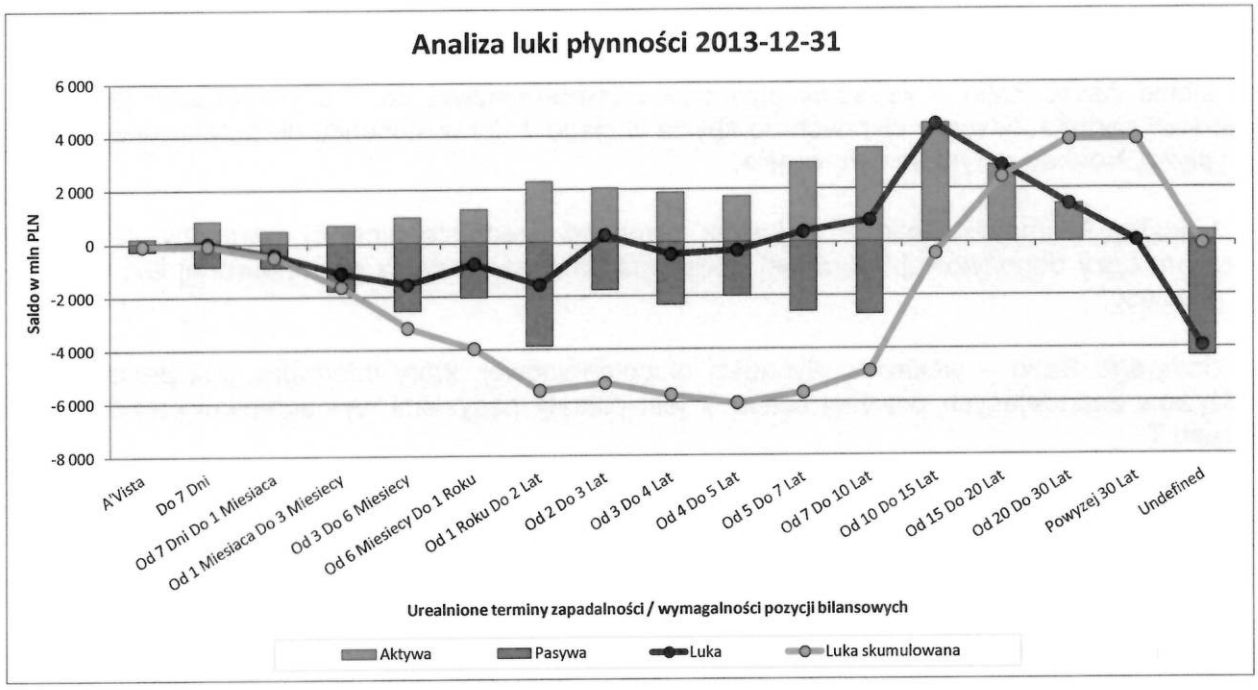

* W 2013 roku przeprowadzono w niewielkim zakresie aktualizację metodologii dla urealnień depozytów terminowych (w celu uzyskania bardziej rzeczywistego obrazu profilu wymagalności).

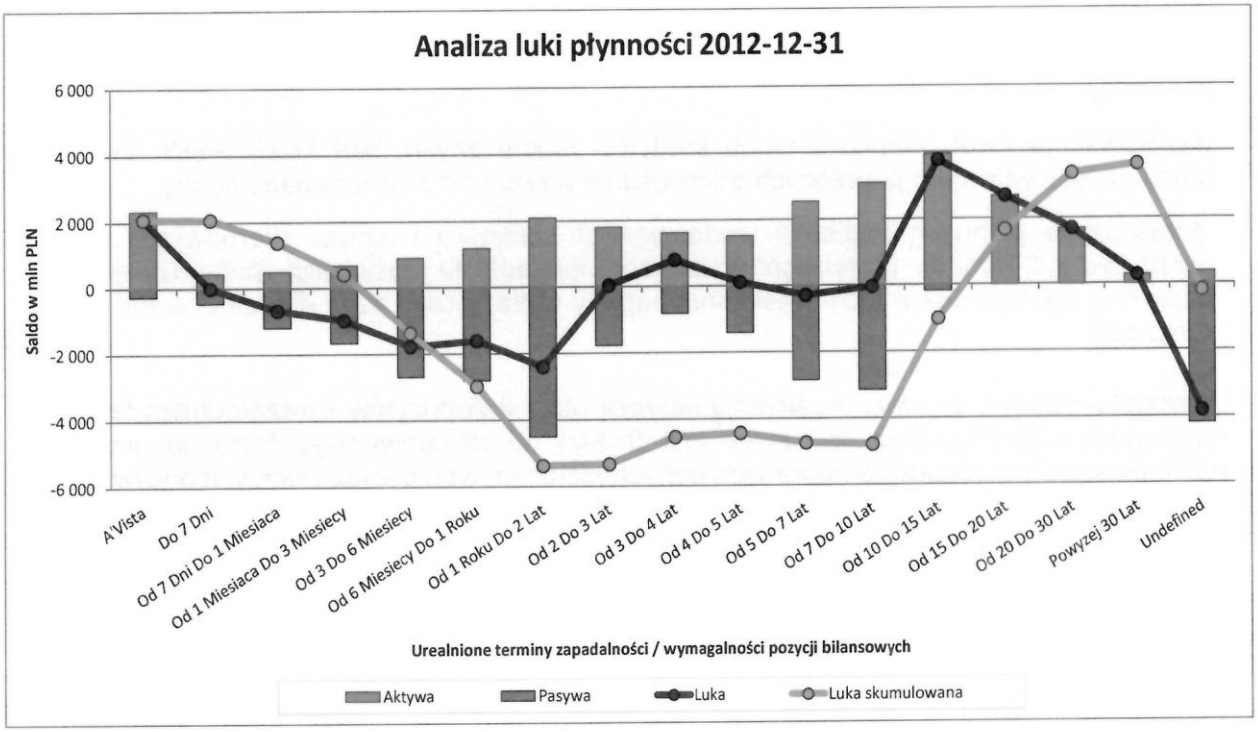

W ciągu roku 2013, Bank spełniał wymogi Uchwały KNF 386/2008.

Dodatkowo, w celu ułatwienia monitorowania ryzyka płynności w Banku wprowadzone są odpowiednie miary i limity wewnętrzne na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Najważniejsze z nich to:

- Liquid Asset Ratio – wskaźnik płynności krótkoterminowej do 7 dni wyrażony, jako wartość portfela aktywów płynnych do zbycia w ciągu 7 dni w stosunku do potencjalnego wypływu środków w tym samym czasie,

- Liquidity Mismatch Ratio – wskaźnik płynności średnioterminowej wyrażony, jako procent bazy depozytowej, która jest potrzebna do sfinansowania skumulowanej luki do 3 miesięcy,

- Coverage Ratio – wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent aktywów zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami wymagalnymi powyżej czasu T.

- Mortgage Coverage Ratio - wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent kredytów zabezpieczonych hipotecznie zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami wymagalnymi powyżej czasu T.

Dodatkowym narzędziem służącym do monitorowania ryzyka płynności jest badanie stabilności bazy depozytowej. Jak zostało wspomniane wcześniej, zdywersyfikowana i stabilna baza depozytowa jest, bowiem podstawowym źródłem finansowania w Banku.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to stopień zagrożenia pozycji w wyniku niekorzystnych zmian parametrów rynkowych (m.in. stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji). Ponieważ Bank nie działa na rynkach kapitałowych ani towarowych, mamy do czynienia tylko z dwoma rodzajami ryzyka rynkowego:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe.

Pomiar ryzyka rynkowego

Bank stosuje metody identyfikacji, pomiaru i monitorowania właściwe dla danego ryzyka występującego w Banku, które opisane są szczegółowo w odpowiednich rozdziałach poświęconych poszczególnym ryzykom rynkowym.

Do pomiaru łącznego ryzyka rynkowego (obejmuje zarówno ryzyko stopy procentowej w głównych walutach: PLN, EUR, CHF, USD i GBP, jak i ryzyko kursowe) wykorzystywana jest metoda VaR (metoda Value at Risk, wartości zagrożonej). VaR liczony jest metodą parametryczną na podstawie danych z ostatnich 250 dni na poziomie ufności 99% w horyzoncie czasowym 1 dzień przy założeniu rozkładu normalnego zmian stóp procentowych lub kursów walutowych.

Poniżej przedstawiony jest limit oraz wartość VaR wyliczona przy uwzględnieniu jednej krzywej zgodnie z parametrami opisanymi powyżej.

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2013	Minimum w 2013 r.	Maksimum w 2013 r.	Wartość średnia w 2013 r.	Wartość na dzień 31.12.2012
Total VaR *	850	366	148	572	303	428

* w wyliczeniu uwzględniana jest ekonomiczna otwarta pozycja walutowa (uwzględniająca spłaty kredytów hipotecznych i konsolidacyjnych)

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to stopień zagrożenia pozycji finansowych Banku na skutek niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej jest naturalną konsekwencją pośrednictwa finansowego. Limity ograniczające ryzyko stopy procentowej są limitami ostrożnościowymi, ponieważ zgodnie ze swoją strategią Bank nie prowadzi działalności spekulacyjnej – głównym źródłem ryzyka stopy procentowej jest ryzyko okresu przeszacowania powstałego z transakcji zawieranych w oddziałach Banku oraz transakcji je zabezpieczających zawieranych na rynku pieniężnym przez Departament Skarbu.

Charakter ryzyka stopy procentowej

Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych (jak zostało wspomniane wcześniej ten rodzaj ryzyka jest podstawowym źródłem ryzyka stopy procentowej). Monitorowane i zabezpieczane jest na podstawie wyników analiz luki stopy procentowej, wyliczonych wartości PV01 oraz wartości zagrożonej VaR (opis metod i wyniki wyliczeń zaprezentowane poniżej).

- Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji klienta wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Bank identyfikuje ryzyko opcji klienta w następujących produktach:

  - kredyty i pożyczki dające kredytobiorcy prawo przedterminowej spłaty całości lub części kredytu, prawo prolongaty terminu spłaty, zmiany systemu spłat, zmiany waluty, zmiany oprocentowania (ze stałej na zmienną);

  - depozyty terminowe pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie.

  Bank ogranicza i rekompensuje ryzyko opcji klienta poprzez system prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytów, zerowe lub obniżone oprocentowanie w przypadku zerwania depozytów, a także poprzez stawkę transferową ON stosowaną dla niektórych produktów.

- Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania. Ryzyko to jest monitorowane poprzez dodatkowe analizy wyniku odsetkowego przy założeniu przeszacowania w różnych terminach i w różnym stopniu aktywów i pasywów oraz poprzez wdrożenie wyliczeń wielkości VaR w oparciu o dwie krzywe dla każdej z walut (osobna krzywa dla aktywów i osobna dla pasywów).

- Ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Ryzyko to jest badane i analizowane na podstawie metody VaR.

Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem polityki zarządzania pozycjami stopy procentowej jest uzyskanie dodatkowych dochodów odsetkowych z tytułu:

- zajmowania otwartej pozycji stopy procentowej w wysokości ograniczonej wewnętrznymi limitami zatwierdzonymi przez Zarząd Banku;
- realizacji dochodów z tytułu różnicy w charakterze oprocentowania (stałe/zmienne).

Bank zarządza pozycjami stopy procentowej poprzez transakcje zawierane na rynku międzybankowym.

Raportowanie ryzyka stopy procentowej

Departament Analiz Finansowych raportuje miary ryzyka stopy procentowej w ramach raportu dziennego oraz raportu miesięcznego (omawianego na Komitecie ALCO), który zawiera zbiorcze informacje o zmianach w pozycjach oraz ryzyku, przekroczeniach limitów oraz bieżące strategie zarządzania ryzykiem.

Miary służące do pomiaru/monitorowania ryzyka stopy procentowej:

Do pomiaru oraz monitorowania ryzyka stopy procentowej w Banku wykorzystywane są:

- analiza (metoda) luki;
- analiza wartości bieżącej jednego punktu bazowego (BPV, PV01);
- metoda VaR;

- kapitał ekonomiczny z tytułu ryzyka stopy procentowej;
- testy warunków skrajnych;
- analizy ryzyka stopy bazowej.

Bank aktywnie zarządza ryzykiem stopy procentowej w czterech głównych walutach: PLN, EUR, CHF i USD. Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się codziennie. Podstawowym narzędziem pomiaru jest luka stopy procentowej sporządzana w następujący sposób:

– poszczególne pozycje bilansowe i pozabilansowe przypisywane są do konkretnych przedziałów czasowych zgodnie z czasem pozostałym do terminu zapadalności/wymagalności (w przypadku stałej stopy procentowej) lub czasem pozostałym do następnego przeszacowania (w przypadku zmiennej stopy procentowej).

Zatem:

- instrumenty o stopie zmiennej – wykazywane są w spodziewanym najbliższym terminie zmiany stopy procentowej w kwocie kapitału;
- pozycje o stopie stałej – wykazywane są w terminie zapadalności/wymagalności poszczególnych przepływów;

– w przypadku pozycji o nieustalonym terminie wymagalności/zapadalności lub nieustalonym terminie zmiany stopy procentowej stworzony został modelling, który zapewnia stabilny dochód odsetkowy oraz odzwierciedla stabilność salda. Modelling polega na wydzieleniu części stabilnej i cyklicznym jej zainwestowaniu na określoną liczbę lat, pozostała część (określana, jako niestabilna) wykazywana jest w najkrótszym paśmie terminowym. W Banku modelling stosowany jest dla następujących pozycji: rachunki bieżące, konta oszczędnościowe, kredyty gotówkowe, karty kredytowe oraz kapitał.

Na podstawie luki stopy procentowej wyliczany jest wektor PV01 (wartość bieżąca jednego punktu bazowego) dla poszczególnych terminów. Wektor PV01 oznacza zmianę wyceny pozycji w wyniku przesunięcia krzywej o 1 bp w górę równolegle we wszystkich punktach węzłowych:

PLN:

PV01	31.12.2013	31.12.2012
1W	(2 644)	(790)
1M	18 264	11 070
2M	32 755	35 812
3M	8 980	32 911
6M	939	1 887
9M	9 813	11 779
12M	6 371	17 631
2Y	(3 667)	14 851
3Y	(824)	771
4Y	(668)	(575)
5Y	(705)	(468)
6Y	(689)	(347)
7Y	(903)	(393)
8Y	842	(552)
9Y	(1 023)	1 023
10Y	(242)	(1 111)
Razem	**66 599**	**123 499**

Ryzyko stopy procentowej ograniczone jest poprzez limity na wartość VaR (VaR liczony jest metodą parametryczną na podstawie danych z ostatnich 250 dni na poziomie ufności 99% w horyzoncie czasowym 1 dzień przy założeniu jednej lub dwóch krzywych – osobna krzywa dla aktywów i osobna krzywa dla pasywów dla każdej z walut) oraz limity na wielkość luki stopy procentowej w poszczególnych przedziałach czasowych w poszczególnych walutach.

Poniżej przedstawiamy wartość zagrożoną (wyliczoną zgodnie z parametrami opisanymi powyżej przy założeniu jednej krzywej dla aktywów i pasywów) oraz wysokość limitu:

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2013	Minimum w 2013 r.	Maksimum w 2013 r.	Wartość średnia w 2013 r.	Wartość na dzień 31.12.2012
IR VaR	700	364	127	558	269	383

Profil ryzyka wyrażony w formie luki przeszacowania aktywów oraz pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych wg stanu na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawiają tabele poniżej:

Dla pozycji w PLN - 31.12.2013 roku

CF [tys. PLN]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	5 503 188	6 780 416	1 420 974	1 200 454	556 322	503 714	8 457	19 992
suma pasywów	(5 285 858)	(3 906 181)	(4 372 619)	(1 267 085)	(659 409)	(481 326)	(4 870)	(16 169)
	217 330	**2 874 235**	**(2 951 645)**	**(66 631)**	**(103 087)**	**22 388**	**3 587**	**3 823**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**15 993 517**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(15 993 517)**					

Dla pozycji w PLN - 31.12.2012 roku

CF [tys. PLN]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	5 901 847	6 122 528	976 966	1 514 821	1 419 922	472 464	3 259	7 471
suma pasywów	(2 934 990)	(4 534 216)	(5 013 608)	(2 008 624)	(1 323 946)	(600 657)	(130)	(3 107)
	2 966 857	**1 588 312**	**(4 036 642)**	**(493 803)**	**95 976**	**(128 193)**	**3 129**	**4 364**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**16 419 278**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(16 419 278)**					

Dla pozycji w EUR - 31.12.2013 roku

CF [tys. EUR]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	248 259	1 980 589	10 883	11 611	5 692	1 780	693	1 123
suma pasywów	(213 761)	(1 941 725)	(82 926)	(7 515)	(11 054)	(2 150)	(500)	(999)
	34 498	**38 864**	**(72 043)**	**4 096**	**(5 362)**	**(370)**	**193**	**124**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**2 260 630**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(2 260 630)**					

Dla pozycji w EUR - 31.12.2012 roku

CF [tys. EUR]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	263 425	2 041 680	5 754	6 182	2 868	1 740	1 387	158
suma pasywów	(217 444)	(2 004 284)	(54 201)	(18 658)	(24 957)	(3 000)	(650)	-
	45 981	**37 396**	**(48 447)**	**(12 476)**	**(22 089)**	**(1 260)**	**737**	**158**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**2 323 194**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(2 323 194)**					

Dla pozycji w CHF – 31.12.2013 roku

CF [tys. CHF]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	63 826	1 622 730	148	228	53	123	100	17
suma pasywów	(22 999)	(1 611 636)	(51 555)	(830)	(205)	-	-	-
	40 827	**11 094**	**(51 407)**	**(602)**	**(152)**	**123**	**100**	**17**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**1 687 225**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(1 687 225)**					

Dla pozycji w CHF- 31.12.2012 roku

CF [tys. CHF]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	175 799	1 759 848	192	235	267	164	17	26
suma pasywów	(21 911)	(1 693 002)	(116 166)	(105 180)	(289)	-	-	-
	153 888	**66 846**	**(115 974)**	**(104 945)**	**(22)**	**164**	**17**	**26**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**1 936 548**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(1 936 548)**					

Dla pozycji w USD - 31.12.2013 roku

CF [tys. USD]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	57 807	121 856	1 024	937	617	-	-	-
suma pasywów	(103 756)	(40 715)	(21 722)	(9 256)	(6 792)	-	-	-
	(45 949)	**81 141**	**(20 698)**	**(8 319)**	**(6 175)**	**-**	**-**	**-**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**182 241**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(182 241)**					

Dla pozycji w USD – 31.12.2012 roku

CF [tys. USD]	ON	do 1M	1M - 3M	3M - 6M	6M- 12M	1Y - 3Y	3Y- 5 Y	powyżej 5Y
suma aktywów	43 854	114 676	1 456	26 123	136	195	-	-
suma pasywów	(96 848)	(44 821)	(25 764)	(9 584)	(9 423)	-	-	-
	(52 994)	**69 855**	**(24 308)**	**16 539**	**(9 287)**	**195**	**-**	**-**
Łącznie aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**186 440**					
Łącznie pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych			**(186 440)**					

W celu oszacowania skutków szokowych zmian stóp procentowych, Bank przeprowadza testy warunków skrajnych przy założeniu:

1. otrzymanego na podstawie analizy danych historycznych, scenariuszu zakładającego największy (biorąc pod uwagę czterdziestodniowe okno) ruch krzywych;

2. nagłej zmiany poziomu stóp procentowych (niezależnie od terminu) o 200 punktów bazowych w górę lub w dół. Poniżej przedstawione zostały maksymalnych strat na dzień 31 grudnia 2013 i 31 grudnia 2012 (w walutach oryginalnych):

PV200	31.12.2013	31.12.2012
tys. PLN	13 320	24 699
tys. EUR	48	69
tys. USD	36	24
tys. CHF	-	22

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to stopień zagrożenia pozycji finansowych na skutek niekorzystnych zmian kursów walut.

Ryzyko walutowe generowane jest w wyniku transakcji zawieranych z klientami. Z reguły Bank nie przeprowadza na rynku międzybankowym transakcji walutowych o charakterze spekulacyjnym. Działalność na rynku międzybankowym ograniczona jest do zawierania transakcji zabezpieczających otwartą pozycję powstałą na skutek transakcji z klientami. Stąd też strategią Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kursowym jest stosowanie niskich limitów ograniczających otwarte pozycje walutowe.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym opiera się na zasadzie ostrożnościowej realizacji zysku, która oznacza podejmowanie mniejszego ryzyka celem osiągnięcia pewniejszego dochodu. Dlatego też, oprócz przestrzegania limitów, dealerzy w Departamencie Skarbu zobowiązani są do szybkiego domykania większych pozycji walutowych w sytuacji dużych wahań kursowych dla danej waluty.

W 2013 roku, Bank posiadał w swojej ofercie dla klientów następujące walutowe transakcje pochodne:

- transakcje FX forward – pozycja otwarta w wyniku zawarcia tych transakcji jest uwzględniana w ogólnej pozycji Banku i podlega tym samym analizom i limitom, co transakcje natychmiastowe;
- opcje walutowe – Bank nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek. Transakcje zawierane z klientami są zamykane back-to-back na rynku międzybankowym. Dlatego też nie występuje ryzyko FX z tytułu zawartych transakcji opcyjnych.

Pomiar ryzyka walutowego

Podstawową miarą stosowaną przy ocenie ryzyka walutowego jest wartość zagrożona liczona metodą parametryczną na podstawie danych z ostatnich 250 dni na poziomie ufności 99% w horyzoncie czasowym 1 dzień.

Raportowanie ryzyka walutowego

Departament Analiz Finansowych codziennie sporządza raport przedstawiający otwarte pozycje walutowe (na zamknięcie dnia poprzedniego) oraz, na ich podstawie, wyliczone miary ryzyka, analizy stress-test i wykorzystanie limitów. Dodatkowo w ramach informacji analizowanych na Komitecie ALCO, oprócz zbiorczego zestawienia wykorzystania limitów i wyników testów warunków skrajnych, omawiane są także bieżące strategie zarządzania ryzykiem kursowym.

Limity ograniczające ryzyko walutowe

Podstawowym limitem ograniczającym ryzyko walutowe jest limit na wartość zagrożoną (VaR).

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2013	Minimum w 2013 r.	Maksimum w 2013 r.	Wartość średnia w 2013 r.	Wartość na dzień 31.12.2012
FX VaR *	300	87	50	288	130	185

*VaR wyliczony na pozycji ekonomicznej uwzględniającej spłaty kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych, dla których kurs spłaty jest już ustalony.

Wyszczególnienie walut w działalności walutowej Banku

Aktywa [w tys. PLN]	**stan na 31.12.2013 roku**					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	8 629	156	2 181	22 676	-	33 642
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i poż. udzielone innym bankom	72 786	16 397	3 434	40 213	19 616	152 446
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	151 646	258	5 659 035	9 145 827	-	14 956 766
Inwestycyjne aktywa finansowe	494	-	-	0	-	494
Inne aktywa	3	-	-	2 494	-	2 497
Razem	**233 558**	**16 811**	**5 664 651**	**9 211 210**	**19 616**	**15 145 845**

Aktywa [w tys. PLN]	**stan na 31.12.2012 roku**					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	6 858	1 966	2 994	22 370	-	34 188
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i poż. udzielone innym bankom	1 653	919	345 082	187 649	10 601	545 904
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	140 680	3	6 157 889	9 196 440	3	15 495 015
Inwestycyjne aktywa finansowe	509	-	-	-	-	509
Inne aktywa	24	-	16	1 414	-	1 454
Razem	**149 724**	**2 888**	**6 505 981**	**9 407 873**	**10 604**	**16 077 070**

Pasywa [w tys. PLN]	**stan na 31.12.2013 roku**					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	355	193	5 518 026	7 711 806	-	13 230 380
Zobowiązania wobec klientów	464 544	25 233	47 437	1 064 572	16 832	1 618 618
Inne zobowiązania	4 752	501	3 647	59 132	194	68 226
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	229 367	-	229 367
Razem	**469 651**	**25 927**	**5 569 110**	**9 064 877**	**17 026**	**15 146 591**

Pasywa [w tys. PLN]	stan na 31.12.2012 roku					
Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	880	90	4 746 463	7 419 871	-	12 167 304
Zobowiązania wobec klientów	497 542	23 635	44 134	1 215 868	7 906	1 789 085
Inne zobowiązania	4 208	35	3 118	53 955	681	61 997
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	226 102	-	226 102
Razem	**502 630**	**23 760**	**4 793 715**	**8 915 796**	**8 587**	**14 244 488**

42. Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującym prawem Bank jest zobowiązany do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do ponoszonego ryzyka. Miarą służącą do określenia adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności oraz nadwyżka kapitału ekonomicznego nad fundusze własne Banku. Minimalna wymagana przez Prawo Bankowe wielkość współczynnika adekwatności kapitałowej nie może być niższa niż 8%.

Bank zarządza ryzykiem i kapitałem w ramach zbioru zasad, określonej struktury organizacyjnej oraz procesów pomiaru, kontroli i alokacji dostosowanych do profilu swojej działalności.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem i kapitałem opiera się na następujących ogólnych zasadach:

- Zarząd Banku zapewnia całościowy nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- Bank zarządza poszczególnymi ryzykami oraz kapitałem w ramach skoordynowanych procesów, wdrożonych we właściwych jednostkach organizacyjnych,
- Jednostki biorące udział w procesie kontroli ryzyka mają zapewnione organizacyjną i funkcjonalną niezależność od jednostek biznesowych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku współczynnik wypłacalności obliczany był według zasad określonych w uchwale nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (z późniejszymi zmianami). Ze względu na rozwój oferty produktowej Banku, od lipca 2008, Bank spełnia warunek opisany w pkt. 2 §3.2 w/w Uchwały i w związku z tym Bank uznaje skalę działalności handlowej za znaczącą. Bank zalicza do portfela handlowego następujące transakcje:

- transakcje FX Forward,
- transakcje FX Swap*
- transakcje FX Option,
- transakcje private placement,
- transakcje IRS zawarte z klientami oraz transakcje IRS zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia transakcji z klientami.

* Tylko jeżeli zabezpieczają pozycje wynikające z klientowskich transakcji FX Forward

Opcje walutowe, transakcje IRS w księdze handlowej oraz transakcje private placement należą do transakcji niegenerujących otwartych pozycji. Transakcje FX Forward oraz FX Swap są uwzględniane w kwotach ich ekwiwalentów bilansowych wyliczanych zgodnie z Metodą Wyceny Rynkowej określoną w Załączniku nr 16 do Uchwały nr 76/2010 (z późniejszymi zmianami).

Zatem wyliczeniu podlegają wymogi kapitałowe z tytułu następujących rodzajów ryzyk:

- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w portfelu bankowym,
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, w tym:
    a. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego,
    b. łączny wymóg kapitałowy z tytułu cen towarów,
    c. łączny wymóg z tytułu ryzyka cena kapitałowych papierów wartościowych,
    d. łączny wymóg z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych,
    e. łączny wymóg z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych.
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta,
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań,
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany jest w Banku metodą podstawową - jako:

- 8% pozycji walutowej całkowitej - jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych Banku,
- zero – jeżeli pozycja walutowa całkowita nie przewyższa 2% funduszy własnych Banku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosi 0 tys. PLN.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu cen towarów w Banku nie występuje.

Łączny wymóg z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych nie występuje.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku łączny wymóg z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych wynosi 0 tys. PLN.

Łączny wymóg z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych obliczony metodą terminów zapadalności wynosi 674 tys. PLN.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta wynosi 824 tys. PLN

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji stanowi suma wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań wobec poszczególnych podmiotów, obliczonych zgodnie z przepisami załącznika nr 12 do Uchwały KNF nr 76/2010 (z późniejszymi zmianami) odpowiednio paragrafem 6 lub 7.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Banku nie wystąpiło przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej jest równy kwocie przekroczenia progu koncentracji kapitałowej, którą oblicza się, jako większą z liczb określonych, jako:

- suma kwot, o jakie poszczególne znaczne zaangażowania kapitałowe przekraczają 15% funduszy własnych Banku,
- kwota, o jaką suma znacznych zaangażowań kapitałowych przekracza 60% funduszy własnych Banku,

Przez zaangażowania kapitałowe rozumie się:

- posiadane przez Bank akcje lub udziały w innym podmiocie,
- wniesione dopłaty - w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,
- wniesione wkłady lub zadeklarowane sumy komandytowe – w zależności od tego, która z kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej,
- udzielone pożyczki podporządkowane.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Banku nie wystąpiło przekroczenie progu koncentracji kapitałowej.

Adekwatność kapitałowa

Rachunek adekwatności kapitałowej Banku na 31 grudnia 2013 roku (w tys. PLN)

w tys. PLN	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Fundusze własne Banku		
I. Fundusze własne podstawowe	2 782 707	2 695 241
II. Pomniejszenia funduszy podstawowych	(83 238)	(70 103)
III. Fundusze uzupełniające	184 223	226 196
Fundusze własne razem	**2 883 692**	**2 851 334**
Adekwatność kapitałowa Banku		
Aktywa ważone ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego *	22 344 210	21 562 375
Zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem z tytuł ryzyka kredytowego *	851 814	753 464
Ważona wartość aktywów i zobowiązań pozabilansowych z tytuł ryzyka kredytowego*	23 196 024	22 315 839
Kwota wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka kredytowego *	1 855 682	1 785 267
Całkowity wymóg kapitałowy	1 977 600	1 902 003
Fundusze własne Banku	2 883 692	2 851 334
Kapitał krótkoterminowy	1 498	594
Współczynnik wypłacalności (%)	**11,67%**	**12,00%**

* Kwoty nie zawierają aktywów ważonych ryzykiem oraz wymogów z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na poziom współczynnika wypłacalności na dzień 31 grudnia 2013 roku miały wpływ przede wszystkim dwie istotne zmiany w kwocie kapitału – zaliczenie do funduszy własnych zysku netto za rok 2012, który został zweryfikowany przez biegłego rewidenta na podstawie art. 127 ust. 2 pkt. 2 c ustawy Prawo bankowe oraz pomniejszenie kwoty pożyczki podporządkowanej jaką można zaliczyć do funduszy uzupełniających Banku zgodnie z zapisami art.127 ust. 3 pkt. 2 lit. b ustawy Prawa Bankowego.

Kalkulacja współczynnika wypłacalności

Wpływ na wartość współczynnika wypłacalności na dzień 31 grudnia 2013 roku mają również zamiany łącznej wartości wymogów kapitałowych, w których przeważającą składową (ponad 93% udziału) stanowi wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego a jego kwota zależy zarówno od nominalnej kwoty aktywów kredytowych, jak i kursu PLN wobec walut.

Kalkulacja współczynnika wypłacalności Banku wg stanu na 31.12.2013

w tys. PLN

1.	Fundusze własne	2 883 692
2.	Kapitał krótkoterminowy (do wysokości wymogów rynkowych i kontrahenta)	1 498
3.	**Razem fundusze własne i kapitał krótkoterminowy**	**2 885 190**
4.	**Wymogi kapitałowe razem**	**1 977 600**
4.1	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka kredytowego	1 855 682
	Ważona wartość aktywów i zobowiązań pozabilansowych (ryzyko kredytowe)	*23 196 024*
4.2	Łączny wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	674
4.2.1	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka walutowego	-
4.2.2	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka cen towarów	-
4.2.3	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych	-
4.2.4	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka cen instrumentów dłużnych	-
4.2.5	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka ogólnego stóp procentowych	674
4.3	Kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta	824
4.4	Wymóg kapitałowy z tyt. przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań - *nie wystąpił*	-
4.5	Wymóg kapitałowy z tyt. przekroczenia progu koncentracji kapitałowej - *nie wystąpił*	-
4.6	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego	120 419
5.	**Współczynnik wypłacalności**	**11,67%**

Fundusze własne Banku i kapitał krótkoterminowy

Zasady wyliczania funduszy własnych

Zgodnie z art. 127 ustawy - Prawo bankowe, zgodnie ze Statutem Banku oraz uchwałą nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku, fundusze własne Banku obejmują:

a) fundusze podstawowe Banku,

b) fundusze uzupełniające Banku w kwocie nieprzewyższającej funduszy podstawowych Banku.

Fundusze podstawowe Banku obejmują:

a) fundusze zasadnicze Banku, które stanowią wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,

b) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:

- fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,

c) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe:

- wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej,
- stratę netto na koniec okresu sprawozdawczego, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego,
- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży w wartości netto po opodatkowaniu (81%),
- niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży w wartości netto po opodatkowaniu (81%).

Fundusze uzupełniające Banku obejmują:

a) fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych utworzony na podstawie odrębnych przepisów,

b) fundusz z aktualizacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, który stanowi w 80% wartości:

- niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży,
- niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży,

c) za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego: zobowiązania podporządkowane, rozumiane, jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez Bank - w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji KNF.

Rachunek funduszy własnych Banku na 31 grudnia 2013 roku

A. FUNDUSZE PODSTAWOWE	**2 782 707**
Fundusz (kapitał) zakładowy - wpłacony i zarejestrowany	1 837 530
Fundusz (kapitał) zapasowy	845 314
Fundusze (kapitały) rezerwowe	78 844
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	21 019
Zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego w części zweryfikowanej przez biegłego rewidenta	-
B. POMINEJSZENIA FUNDUSZY PODSTAWOWYCH	**(83 238)**
Wartości niematerialne i prawne wyceniane według wartości bilansowej 100%	(79 459)
Strata netto bieżącego okresu (na koniec okresu sprawozdawczego obliczoną narastająco od początku roku obrotowego)	-
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 81%	(3 779)
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 81%	
C. FUNDUSZE UZUPEŁNIAJĄCE	**184 223**
Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-
Zobowiązania podporządkowane (w kwocie i na zasadach określonych w decyzji KNF)	182 477
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 80%	458
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 80%	1 288
FUNDUSZE WŁASNE D = A - B + C	**2 883 692**

Rachunek funduszy własnych Banku na 31.12.2012 roku

A. FUNDUSZE PODSTAWOWE	**2 695 241**
Fundusz (kapitał) zakładowy - wpłacony i zarejestrowany	1 837 529
Fundusz (kapitał) zapasowy	690 267
Fundusze (kapitały) rezerwowe	78 844
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	12 860
Zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego w części zweryfikowanej przez biegłego rewidenta	75 741
B. POMINEJSZENIA FUNDUSZY PODSTAWOWYCH	**(70 103)**
Wartości niematerialne i prawne wyceniane według wartości bilansowej 100%	(69 667)
Strata netto bieżącego okresu (na koniec okresu sprawozdawczego obliczoną narastająco od początku roku obrotowego)	-
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 81%	(436)
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 81%	-
C. FUNDUSZE UZUPEŁNIAJĄCE	**226 196**
Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	
Zobowiązania podporządkowane (w kwocie i na zasadach określonych w decyzji KNF)	224 851
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 80%	559
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży 80%	786
FUNDUSZE WŁASNE D = A - B + C	**2 851 334**

Rachunek funduszy własnych Banku przyjęty w kalkulacji współczynnika wypłacalności

	Rachunek funduszy własnych Banku przyjęty w kalkulacji współczynnika wypłacalności Banku		
	w tys. PLN	**31.12.2013**	31.12.2012
A	**FUNDUSZE PODSTAWOWE**	**2 782 707**	**2 695 241**
1.	Fundusz (kapitał) zakładowy- wpłacony i zarejestrowany	1 837 530	1 837 529
2.	Fundusz (kapitał) zapasowy	845 314	690 267
3.	Fundusze (kapitały) rezerwowe	78 844	78 844
4.	Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	21 019	12 860
5.	Zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego w części zweryfikowanej przez biegłego rewidenta	-	75 741
B	**POMNIEJSZENIA FUNDUSZY PODSTAWOWYCH**	**(83 238)**	**(70 103)**
1.	Wartości niematerialne i prawne wyceniane według wartości bilansowej	(79 459)	(69 667)
2.	Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(3 779)	(436)
3.	Strata netto bieżącego okresu	-	-
C	**FUNDUSZE UZUPEŁNIAJĄCE**	**184 223**	**226 196**
1.	Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	-	-
2.	Zobowiązania podporządkowane	182 477	224 851
3.	Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	458	559
4.	Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	1 288	786
D	**FUNDUSZE WŁASNE**	**2 883 692**	**2 851 334**

Dodatkowa informacja w zakresie funduszy podstawowych zawarta jest w punkcie 3 Znaczące zasady rachunkowości oraz w nocie 32.

Informacja w zakresie zobowiązań podporządkowanych znajduje się w nocie 30.

Kapitał krótkoterminowy

Bank do wyliczenia współczynnika wypłacalności uwzględnia kapitał krótkoterminowy zgodnie z zapisami Uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 roku wraz z późniejszymi zmianami. Kapitałem krótkoterminowym określa się:

1) sumę:
   a) wyniku rynkowego obliczonego narastająco do dnia sprawozdawczego na operacjach zaliczonych do portfela handlowego, w zakresie, w jakim nie został on zaliczony do funduszy własnych,
   b) wyniku rynkowego z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów na operacjach zaliczonych do portfela bankowego, w zakresie, w jakim nie został on zaliczony do funduszy własnych,
   c) straty (ze znakiem ujemnym) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela bankowego (z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych, w jakim nie została ujęta w funduszach własnych lub pokryta w inny sposób) obliczonej narastająco do dnia sprawozdawczego,
2) zero – w przypadku, gdy suma, o której mowa w punkcie 1, jest niedodatnia.

W przypadku, gdy suma jest dodatnia, wartość kapitału krótkoterminowego nie może przekraczać sumy wymogów kapitałowych tytułu ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego oraz ryzyka ogólnego stóp procentowych), ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta oraz z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań.

Rachunek kapitału krótkoterminowego na 31 grudnia 2013 roku

W Banku mamy do czynienia z sytuacją, w której suma składników wyniku wyliczonego zgodnie z punktem 1 powyżej przekracza wartość sumy wymogów kapitałowych tytułu ryzyka rynkowego (walutowego oraz ogólnego stóp procentowych), ryzyka rozliczenia, dostawy, kredytowego kontrahenta oraz z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań. W konsekwencji kapitał krótkoterminowy równy jest, co do kwoty sumie powyżej wymienionych wymogów.

wynik rynkowy na operacjach zaliczonych do portfela handlowego	(584)
wynik rynkowy z tytułu zmian kursów walutowych na operacjach zaliczonych do portfela bankowego	112 482
razem	**111 898**

wymóg z tytułu ryzyka walutowego	-
wymóg z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	674
wymóg z tytułu ryzyka rozliczenia i dostawy	-
wymóg z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta	824
wymóg z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań	-
Kapitał krótkoterminowy	**1 498**

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego

Bank w wyliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego na 31 grudnia 2013 roku stosował metodę standardową, zgodnie z przepisami załącznika nr 4 do uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z późniejszymi zmianami.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego (*)
według stanu na 31.12.2013

w tys. PLN

	Ekspozycje w podziale na klasy:	waga ryzyka odpowiadająca klasie ekspozycji	kwota zważona ryzykiem	wymóg kapitałowy
I.	**Rządy i banki centralne**	**0%**	**-**	**-**
II.	**Samorządy terytorialne i władze lokalne**	**20%**	**10 996**	**880**
III.	**Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej**		**3 720**	**298**
		50%	20	2
		100%	3 700	296
IV.	**Banki wielostronnego rozwoju**	-	-	-
V.	**Organizacje międzynarodowe**	-	-	-
VI.	**Instytucje - banki**	-	**56 517**	**4 521**
		20%	31 375	2 510
		50%	25 142	2 011
VII.	**Przedsiębiorstwa**	**100%**	**932 767**	**74 621**
VIII.	**Detaliczne**		**4 200 027**	**336 002**
		75%	2 866 773	229 342
		100%	1 333 254	106 660
IX.	**Zabezpieczenie na nieruchomościach**	-	**17 575 400**	**1 406 032**
		20%	-	-
		35%	1 169 492	93 559
		75%	1 911 606	152 929
		100%	14 494 302	1 159 544
X.	**Przeterminowane**	-	**283 181**	**22 655**
		75%	12 824	1 026
		100%	262 889	21 032
		150%	7 468	597
XI.	**Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka**	-	-	-
XII.	**Obligacje zabezpieczone**	-	-	-
XIII.	**Ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorstw**	-	-	-
XIV.	**Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania**	-	-	-
XV.	**Inne ekspozycje**	-	**133 416**	**10 673**
		20%	16	1
		100%	133 400	10 672
	Razem		**23 196 024**	**1 855 682**

* Kwoty nie zawierają aktywów ważonych ryzykiem oraz wymogów z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

Bank w wyliczeniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego w 2013 roku stosował metodę standardową STA zgodnie z przepisami załącznika nr 14 uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z późniejszymi zmianami przy wykorzystaniu kompleksowej metody ujawniania zabezpieczeń finansowych zgodnie z przepisami załącznika nr 17 do uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z późniejszymi zmianami.

Wynik w podziale na linie biznesowe do kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego

w tys. PLN

Waga ryzyka	Linia biznesowa	2010	2011	2012
12%	Bankowość detaliczna	590 967	713 603	666 616
15%	Bankowość komercyjna	74 609	128 552	125 506
12%	Detaliczna działalność brokerska	53 116	55 329	53 283
12%	Zarządzanie aktywami	941	1 212	198
18%	Działalność dealerska	139 553	73 167	96 868
	Razem	**859 186**	**971 863**	**942 471**

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

w tys. PLN

Waga ryzyka	Linia biznesowa	2013
12%	Bankowość detaliczna	78 847
15%	Bankowość komercyjna	16 433
12%	Detaliczna działalność brokerska	6 469
12%	Zarządzanie aktywami	94
18%	Działalność dealerska	18 575
	Razem	**120 418**

Zasady wyliczania kapitału wewnętrznego

Bank definiuje kapitał wewnętrzny, jako oszacowaną przez Bank, kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka (mierzonych ilościowo i jakościowo) występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniającą przewidywany poziom ryzyka.

W Banku – ze względu na profil prowadzonej działalności – kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnych wymogów kapitałowych (z wyłączeniem wymogu z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych i ryzyka walutowego) powiększoną o wymogi kapitałowe dla ryzyk mierzonych metodami ilościowymi niepokrytych przez minimalny regulacyjny wymóg kapitałowy, które Bank uznał za istotne.

Dlatego też Bank zgodnie z przyjętym procesem zidentyfikował wszystkie rodzaje ryzyk, na które jest narażony, a następnie określił ich istotność. Z analiz w tym zakresie, wynika, że kapitał ekonomiczny powinien być dodatkowo wyliczany dla pokrycie ryzyka ALM (łączne ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej przy uwzględnieniu pozycji całego Banku).

W przypadku innych istotnych ryzyk jakościowych zarządzanie polega na ustanowieniu odpowiednich procesów i/lub miar ryzyka.

Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Definicja ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka biznesowego i ryzyka reputacji.

Przyjęta w Banku Strategia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym określa podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym. Stopień formalizacji i złożoności Strategii jest dostosowany do specyfiki działania Banku i do aktualnego i docelowego profilu ryzyka.

W kwestiach zarządzania tym ryzykiem Bank kieruje się zapisami odpowiednich obowiązujących regulacji, w tym Uchwał oraz Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

W celu dopasowania zarządzania ryzykiem do rodzaju oraz skali prowadzonej działalności, został wdrożony w Banku zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący:

- identyfikację ryzyka,
- analizę i ocenę ryzyka, która umożliwia wycenę ekspozycji na ryzyko,
- reakcję na ryzyko czyli wybór i realizację odpowiednich działań dostosowanych do ekspozycji na ryzyko (ograniczenie, transfer, akceptacja, unikanie),
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie wyników analizy i oceny ryzyka w usystematyzowany sposób,
- określenie uczestników procesu i ich ról, obowiązków i zakresu odpowiedzialności.

Na podstawie odpowiednich procedur przeprowadzana jest identyfikacja oraz szacowanie ryzyka operacyjnego w produktach, procesach bankowych oraz czynnościach zlecanych na zewnątrz zarówno przed ich wdrożeniem jak i w ciągu cyklu ich funkcjonowania.

W ramach identyfikacji obszarów podwyższonego ryzyka operacyjnego Bank gromadzi informacje o występujących stratach operacyjnych, monitoruje poziom zdefiniowanych kluczowych wskaźniki ryzyka stanowiących instrument wczesnego ostrzegania, a także stosuje inne elementy procesu (pozwalające na sprawne zarządzenie tym ryzykiem) takie jak: prowadzenie regularnych kontroli z zakresu ryzyka operacyjnego, (przede wszystkim w terenowych jednostkach sieci dystrybucji Banku), samoocena ryzyk, analiza scenariuszy.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym została zatwierdzona przez Zarząd Banku. Została ona wdrożona w całej organizacji pozwalając na uświadomienie wszystkim pracownikom (na różnych szczeblach organizacyjnych) ich obowiązków w odniesieniu do ryzyka operacyjnego. Zgodnie z procesem każda jednostka operacyjna Banku odpowiada za aktywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym pojawiającym się w powierzonym im obszarze działalności Banku.

W Banku obowiązuje podział obowiązków pracowników oraz zasada dwóch par oczu zaimplementowana zarówno w procedurach jak i systemach informatycznych, do których dostęp uzależniony jest od zakresu obowiązków wykonywanych przez danego pracownika.

Bank, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym powołał dwie dedykowane do tego celu komórki:

- Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, którego głównymi zadaniami są m.in. koordynacja oraz kontrola podstawowych procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, opracowywanie i wdrażanie narzędzi, procedur oraz zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- Biuro Wsparcia Biznesu w Zakresie Ryzyka Operacyjnego, którego głównymi zadaniami są m.in.: kontrola jednostek Banku pod kątem ryzyka operacyjnego, bezpośrednie wsparcie jednostek organizacyjnych Banku w rozwiązywaniu wszystkich problemów z zakresu ryzyka operacyjnego pojawiających się w codziennej pracy (takich jak błędy ludzkie, uszkodzenie mienia, podejrzenia defraudacji itp.)

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W Banku zostały określone zasady eskalacji, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego. Zidentyfikowane działania ograniczające podlegają monitoringowi do momentu całkowitego wdrożenia.

Wszystkie obszary działalności Banku są objęte identyfikacją ryzyk operacyjnych, które następnie są szacowane pod względem potencjalnej wysokości straty i częstości jej występowania. Wyniki identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane na bieżąco i analizowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do naczelnych organów Banku.

Ponadto Bank wylicza corocznie (na bieżący rok) apetyt na ryzyko operacyjne, stanowiący wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę jego strukturę. Na podstawie skalkulowanego apetytu na ryzyko operacyjne określane są limity, których przestrzeganie podlega okresowemu monitoringowi i kwartalnemu raportowaniu.

Stosowane metody wyliczania kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego

Począwszy od 2011 roku Deutsche Bank PBC S.A. stosuje standardową (TSA – Standardized Approach) metodę wyliczania wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w 2013 i 2012 roku w procentowym podziale na rodzaj i kategorie zdarzeń

Rozkład strat operacyjnych brutto odnotowanych przez Bank w latach 2012 - 2013 w podziale na poszczególne kategorie zdarzeń operacyjnych prezentuje poniższa tabela.

Udział w łącznej kwocie strat operacyjnych brutto w latach 2013 i 2012		
Kategoria zdarzeń operacyjnych	**2013**	**2012**
Oszustwa wewnętrzne	1,40%	18,50%
Oszustwa zewnętrzne	40,80%	26,60%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	7,60%	2,20%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	34,70%	15,50%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	5,40%	1,80%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0,10%	0,10%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	10,00%	35,30%

Zasady ograniczania ryzyka operacyjnego oraz strategie i procesy monitorowania skuteczności metod ograniczania ryzyka operacyjnego

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank realizuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, zgodnie z zakresem odpowiedzialności i przypisanych zadań, a w szczególności na kierujących komórkami organizacyjnymi. W toku bieżącej działalności pracownicy podejmują czynności ograniczające zidentyfikowane ryzyka operacyjne w swoich obszarach.

W Banku zidentyfikowane istotne ryzyka są objęte działaniami ograniczającymi z odpowiednimi terminami wdrożenia z uwzględnieniem ryzyka pozostałego po wprowadzeniu działań ograniczających.

43. Działalność maklerska

Od dnia 13 marca 2007 roku Bank prowadzi działalność maklerską, która realizowana jest w ramach wyodrębnionej jednostki organizacyjnej, na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego PW/DDM/M/4040/10/1/KNF26/2006 z dnia 13 października 2006 roku, decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/51/34/I/10/47/09/10/KW z dnia 15 lipca 2010 roku oraz decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/4/5/I/10/78/10/KW z dnia 10 listopada 2010 roku.

Bank jest również agentem firmy inwestycyjnej DB Securities S.A. oraz został wpisany na listę agentów prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego – Decyzja DPF/4024/36/12/U/07/KE-K z dnia 29 sierpnia 2007 roku.

Działalność maklerska Banku polega w szczególności na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia oraz zbycia instrumentów finansowych, oferowaniu instrumentów finansowych, doradztwie inwestycyjnym w zakresie obrotu papierami wartościowymi oraz zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych na zlecenie.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Krzysztof Kalicki imię i nazwisko	**Prezes Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Leszek Niemycki imię i nazwisko	**Wiceprezes Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Zbigniew Bętkowski imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Piotr Gemra imię i nazwisko	**Członek Zarządu** **Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych Banku** stanowisko/ funkcja	podpis
Tomasz Kowalski imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Radosław Kudła imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Kamil Kuźmiński imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Piotr Olendski imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis
Magdalena Rogalska imię i nazwisko	**Członek Zarządu** stanowisko/ funkcja	podpis

Warszawa, dnia 26 maja 2014 roku.